लिखु पिके गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

सोलुखुम्बु, कोशी प्रदेश, नेपाल

विपद् व्यवस्थापन योजना

Disaster Management Plan

अन्तिम प्रतिवेदन

२०८०/०८१

विषयसूची

परिच्छेद - एक प्रारम्भिक १

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ योजनाको उद्देश्य....................१

१.३ नीतिगत,कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था....................२

१.४ विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी....................२

१.४.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र....................२

१.४.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्र....................३

१.४.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र....................३

१.४.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र....................३

१.४.५ आपत्कालीन आश्रय तथा गैर—खाद्य सामग्री क्षेत्र ३

१.४.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र....................३

१.४.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र....................४

१.४.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र....................४

१.५ नीति तथा कार्यक्रमहरू २०८०/०८१ ....४

परिच्छेद — दुई गाउँपालिकाको परिचय....................६

२.१ अवस्थिति ६

२.२ प्रशासनिक सिमा....................६

२.३ जनसांख्यिक विवरण ७

२.५ हावापानी ८

२.६ प्रमुख नदीनाला तथा ताल तलैया....................८

२.७ धार्मिक ऐतिहासिक, पुरातात्विक र पर्यटकीय स्थलहरु ८

२.८ ईन्धनको प्रयोग ९

२.९ भू-उपयोग....................१०

२.१० वन तथा जैविक विविधता ११

२.११ भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन....................११

२.१२ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन र विपद् व्यवस्थापन......१२

परिच्छेद - तीन विपद् व्यवस्थापन योजना १४

३.१ गाउँपालिकामा विद्यमान प्रमुख प्रकोपहरु....................१४

३.२ विगतका विपद्को अवस्था विश्लेषण र जोखिमयुक्त क्षेत्र १४
३.३ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र २१
३.४ प्रकोपहरुको सम्भाव्य जोखिम विश्लेषण २२
३.५ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था.. २३
परिच्छेद - चार विपद् व्यवस्थापन योजनाको रणनीति तथा कार्यनीति २४
परिच्छेद - पाँच पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना...................................... २८
५.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना... २८
५.१.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना २८
५.१.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना...............................३०
५.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना ३१
५.१.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना.. ....३२
५.१.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर—खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना३३
५.१.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना..........................३४
५.१.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना....................३५
५.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना.................................३५
५.२ पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ३६
५.२.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ३६
५.२.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ३७
५.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ३८
५.२.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ३९
५.२.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर—खाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना...३९
५.२.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना.........४०
५.२.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ४१
५.२.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ४२
५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य (कार्यविधि) योजना ४२
५.३.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना.......४२

५.३.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना ४४
५.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना ४४
५.३.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना ४५
५.३.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना ४६
५.३.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना...................................... ४६
५.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना ४७
५.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना ४८

परिच्छेद - छ बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा.. ४९

६.१ स्रोत-साधनको वर्तमान अवस्था.. ४९
६.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता.. ५०
६.३ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन.. ५१
६.३.१ गैर–खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल ५१
६.३.२ मानवीय सहायता स्थल.. ५१
६.४ थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत.................................... ५१

परिच्छेद - सात विविध ५४

७.१ स्रोत साधनको व्यवस्थापन.. ५४
७.२ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य... ५४
७.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई ५५
७.३.१ लक्ष्य र सूचकहरू.. ५५
७.३.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन ५६
७.४ क्षमता विकास रणनीति र योजना.. ५७

सन्दर्भ सामग्री ५८

अनुसूची... ५९

अनुसूची-१ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण....... ५९
अनुसूची-२ विषयक्षेत्रका संयोजक तथा पदाधिकारीहरूको विवरण............................ ६१
अनुसूची-३ गाउँपालिकाको नक्सा तथा छलफल गरिएका फोटोहरू.......................... ६५

परिच्छेद - एक
प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रुपमा सूचीकृत गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्यवयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरु तर्जुमा भएका छन्। साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरी क्रियाशील रहेका छन्। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि यस्तै संरचना मध्येको एक हो। स्थानीय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा यस समितिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। स्थानीय तहमा गरिने विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न समितिले यस सम्बन्धी छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने हुन्छ। विद्यमान कानूनी व्यवस्था अनुरुप समेत स्थानीय तहले विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक रहेको छ।

जलवायु परिवर्तन तथा अन्य विभिन्न कारणबाट संसारमा प्रकोप जोखिमको अवस्थामा वर्षेनी बृद्धि हुने गरेको छ। लिखु पिके गाउँपालिका पनि यस्ता प्रकोप जोखिमहरुबाट अछुतो रहन सकेको छैन। लिखु पिके गाउँपालिकामा विपद्बाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न, विपद्को प्रतिकार्य र पुनर्लाभिलाई गति दिन र यस कार्यमा सरोकारवालाहरु बीचको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक देखिएको छ।

प्रस्तुत सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (न) र अनुरूप लिखु पिके गाउँपालिकाले यो विपद् व्यवस्थापन योजना तयार गरेको छ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

लिखु पिके गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाई सम्भावित जनधनको क्षति कम गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य हो। यसका अन्य उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

(क) विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरि उक्त क्षेत्रमा भविष्यमा जोखिम न्युनिकरण गर्न सहजता प्रदान गर्ने

(ख) विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु,

(ख) विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरूको पहिचान र अद्यावधिक गर्नु,

(ग) विपद्को लेखाजोखा, जोखिम नक्साङ्कन, विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरुको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषणका आधारमा जोखिम सूचित योजना तर्जुमा गर्नु,

(घ) विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु र

(ङ) विपद् प्रतिकार्यका लागि हाल उपलब्ध स्रोत, साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा एवम् सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आंकलन, प्रक्षेपण र प्रवन्ध गर्नु।

१.३ नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था

लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को आधारमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ। समितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण **अनुसूचीमा** संलग्न छ। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत ८ वटा विषयक्षेत्र हेर्न अगुवा संस्था तोकी सम्बन्धित विषयक्षेत्रको योजना तर्जुमा र समन्वयको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ।

लिखु पिके गाउँपालिकामा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा/इकाई स्थापना गरिएको छ। ५ वटा वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ। लिखु पिके गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ। सो कोषमा आर्थिक वर्ष २०८० मा गाउँपालिका र अन्य श्रोतबाट गरी रकम रु. १० लाख (प्रत्येक वडामा भैपरी खर्च) जम्मा भएको छ। कोष सञ्चालन तथा परिचालनको लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि तर्जुमा गरिएको छ। यस वाहेक गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, ऐन, नियम, मार्गदर्शन तथा आवश्यक मार्गदर्शनहरू बन्ने क्रममा रहेका छन्।

१.४ विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी

लिखु पिके गाउँपालिकाले विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि देहाय बमोजिमका ८ वटा विषयक्षेत्र निर्धारण गरी देहाय बमोजिमका कार्य जिम्मेवारी प्रदान गरेको छः

१.४.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को समयमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय कायम गर्ने, विपद्को अवस्था आउनसक्ने पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट सूचना सम्प्रेषण गर्ने, प्रकोपको कारण समस्यामा परिरहेका वा घाईतेलाई उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत गरी शव व्यवस्थापन (वा हस्तान्तरण) को प्रवन्ध मिलाउने, पीडितहरूलाई राहत वितरण गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

१.४.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्र

यो विषयक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा पीडितहरूलाई तत्काल खानेकुरा, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, खानेकुरा पकाउनको लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने र कृषि क्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

१.४.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्मा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने, महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरू अवलम्वन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएका विरामी वा घाईतेलाई अस्पतालसम्म पुऱ्याई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने, महिला तथा बालबालिकामा पोषणको कमी भएमा त्यसबाट हुनसक्ने समयस्याबारे पीडित र सरोकारवालालाई सचेत गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। साथै यस विषयक्षेत्रले कोभिड-१९ लगायतका महाव्याधीको संक्रमण, रोकथाम र व्यवस्थापनको कार्य समेत गर्नेछ।

१.४.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति गर्ने, विपद्का कारण ढलेका बोटबिरूवाहरू हटाउने, विपद्जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपंक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरू (जस्तैः हाईजिन किट, पियुष, क्लोरिन, डस्टविन) उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

१.४.५ आपत्कालीन आश्रय तथा गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्र

यो विषयक्षेत्रले विपद्को कारण घरमा क्षति पुगी बस्न नसक्ने अवस्थामा रहेका पीडितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा बासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने, पीडितहरूलाई त्रिपाल, भाँडाकुँडा, लत्ताकपडा जस्ता गैर—खाद्य सामग्री वितरण गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

१.४.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, शिशु, बालबालिका, बृद्धबृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने, उनीहरूको आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू जस्तैः सेनेटरी प्याड, खेलकुदका सामान आदि उपलब्ध गराउने, घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू तथा विपद्का कारण त्रसित व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने र हिंसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

१.४.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को कारण विद्यालय तीन दिनभन्दा बढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्था गर्ने, प्रकोपले विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्री हराए वा क्षति पुऱ्याएमा सोको व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

१.४.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन) तत्काल सुचारू गर्ने र त्यस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकायका कार्यालयहरूमा क्षति पुगेमा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने, सामाजिक आर्थिक पूर्वाधार र अवस्थालाई चलायमान बनाई जनजीवनलाई सामान्य बनाउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

विषयगत क्षेत्रका संयोजकहरुको विवरण अनुसूचीमा समाबेश गरिएको छ ।

१.५ नीति तथा कार्यक्रमहरू २०८०/०८१

लिखु पिके गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि देहायका निति तथा कार्यक्रमहरु अवलम्बन गर्ने निर्णय गरेको छ ।

क. वन तथा वातावरण संरक्षण नीतिः

- गाउँपालिकाका सबै नाङ्गो ठाउँहरुमा व्यापक मात्रामा वृक्षारोपण गरी यस पालिकालाई हराभरा गाउँपालिकाको रुपमा पहिचान दिलाइनेछ । जसले पर्यावरणिय पर्यटनको विकासमा ठोस योगदान पुग्नेछ ।
- लोप हुन लागेका वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गिको संरक्षण, जैविक विविधता र पारिस्थितिक प्रणालिको सन्तुलनका लागि छुटै विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा ईको पार्क, चिलड्रेन पार्क र पिकनिक स्थलको विकासको कार्य ठोस रुपमा अगाडी बढाइने छ ।
- ढुंगा, गिट्टी, बालुवा संकलन गर्दा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पर्न नदिन प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) सम्पन्न गरिएका खोलाहरूबाट मात्र खोलाजन्य पदार्थ संकलन गरिनेछ साथै प्रतिबेदनमा सिफारिस भएका सुझावहरू पालना भए नभएको प्रभावकारी अनुगमन कार्यलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
- पालिका क्षेत्रमा विकास निर्माणका लागि आवश्यक IEE / EIA कार्यान्वयनका लागि वातावरण संरक्षण नियमावलीले दिएको क्षेत्राधिकार भित्र रही आवश्यक कानुन तथा कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

- गाउँपालिकाका सडकलाई हरियाली बनाउन हरेक सडकको छेउमा बहुबर्षे फलफुलका विरुवा (ओखर, एभोकाडो आदि) वृक्षारोपन कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- वन नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।
- अन्तर निकाय, अन्तर तह समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- भू तथा जलाधार संरक्षण गरिनेछ ।
- निजी वनलाई प्रोत्साहन गर्न वन दर्ता गरेमा वार्षिक तिर्नुपर्ने राजस्व छुटको व्यवस्थापन गरिनेछ।
- पानी भरण पोखरीहरूको निर्माण गरिनेछ ।
- सामुदायिक बनको लागत तयारी र कार्ययोजना तर्जुमा र स्वीकृति गरिनेछ ।

ख. विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु नीतिः

- विपद जोखिम पूर्वानुमान पूर्वतयारी प्रतिकार्य र पुर्नलाभ सम्बन्धि क्षमता विकासका लागी आवश्यक बन्दोबस्त तथा सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विकास निर्माणका गतिविधि संचालन गर्दा विपद जोखिमका सम्बन्धमा विचार पुर्याईनेछ ।
- विपद सूचना दिएर नआउने भएकाले विपदसँग लड्न प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा थप रकम व्यवस्थित गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तन मौन विश्वव्यापी संकटको रुपमा देखा पर्दैछ । जलवायु परिवर्तन अनुकुल क्षमता अभिवृद्धी तथा प्रतिकुल प्रभावको न्युनिकरणका लागी साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ग. फोहरमैला तथा सरसफाईसम्बन्धी नीति :

- सडक नाली सार्वजनिक स्थल र खल्ला स्थानमा फोहोर फाल्नेलाई कारवाही गरिनेछ । सोको प्रभावकारी अनुगमनको व्यवस्था मिलाईनेछ । सरसफाई र फोहोर व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित बनाउन वडा स्तरमा फोहोर व्यवस्थापन तथा अनुगमन समिति गठन गरी प्रभावकारी रुपमा परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जैविक अजैविक फोहोरलाई उत्पादन तह देखी नै वर्गिकरण गरी जैविक फोहोरबाट घरमै कम्पोस्ट मल बनाउन प्रेरित गरिनेछ । नगल्ने फोहोर व्यवस्थापनका लागी मुख्य मुख्य ठाँउमा इन्सिनेटर राखेर जलाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

त्यसैगरी यस गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट प्रतिवेदन, २०८० अनुसार वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि रू दश लाख (वडा भैपरी खर्च) छुट्याईएको छ ।

परिच्छेद – दुई
गाउँपालिकाको परिचय

२.१ अवस्थिति

नेपालको कोशी प्रदेश अन्तर्गत पर्ने हिमाली जिल्ला सोलुखुम्बुमा अवस्थित यस गाउँपालिका अक्षांश २७.४८ डिग्री उत्तरदेखि २७.६१ डिग्री उत्तरसम्म र देशान्तर ८६.३५ डिग्री पूर्वदेखि ८६.५१ डिग्री पूर्वसम्म फैलिएको छ । समुन्द्र सतहबाट १२९८ मिटर देखि ४२१८ मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित छ । पूर्वमा सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका, उत्तर एवम् पश्चिममा रामेछाप जिल्ला र दक्षिणमा ओखलढुंगा जिल्ला संग सिमाना जोडिएको छ । यस गाउपलिकको औसत लम्बाई १६.८ किलोमिटर औसत चौडाई ९.६ किलोमिटर रहेको छ ।

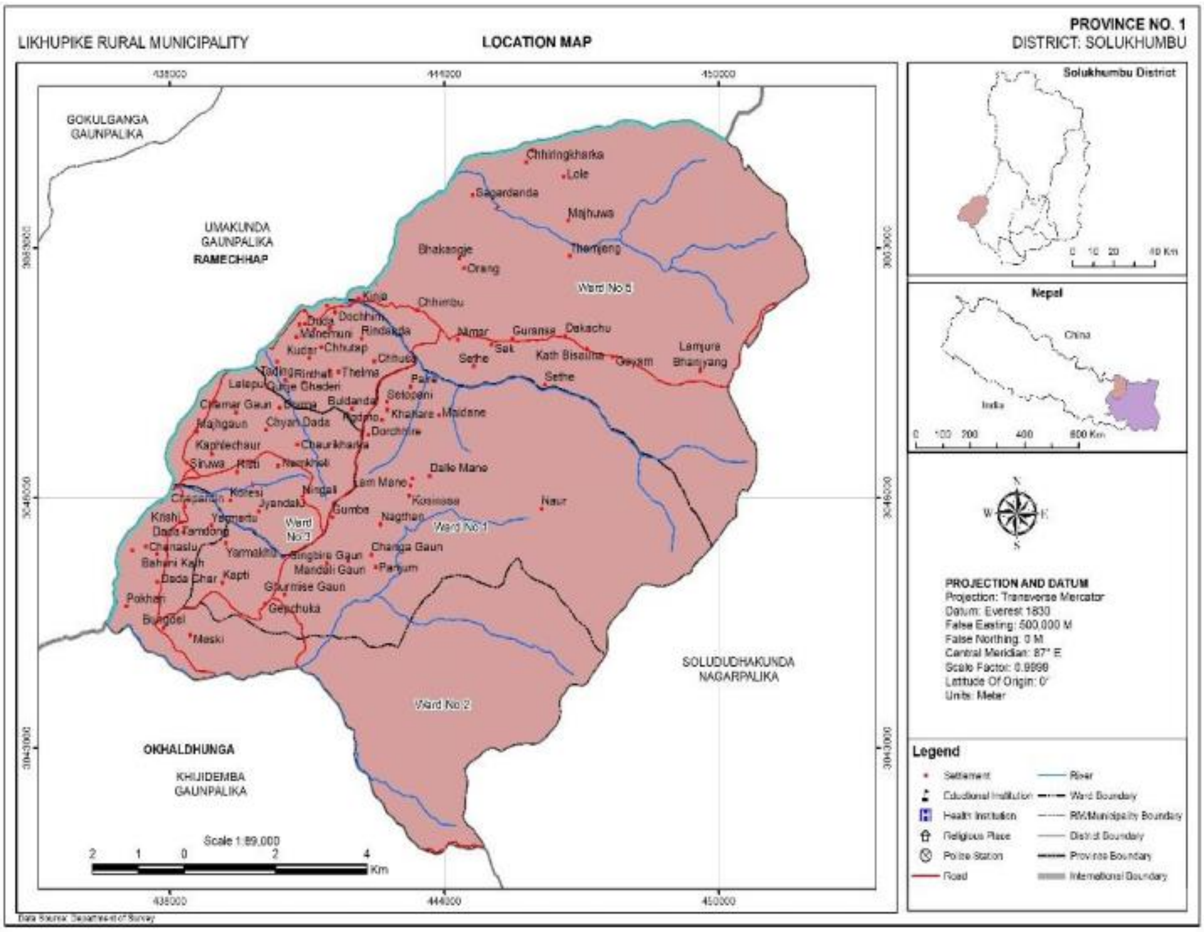

चित्र १: लिखु पिके गाउँपालिकाको स्थलाकृत नक्शा

२.२ प्रशासनिक सिमा

लिखु पिके गाउँपालिका नेपालको एक हिमाली जिल्ला सोलुखम्बुमा रहेको गाउँपालिका हो । नेपालको संबिधान २०७२ ले अंगिकृत गरेको तिन तहको राज्य संरचना बमोजिम स्थानीय तह

वर्गिकृत हुँदा सोलुखुम्बु जिल्लाका साविक गाउँ विकास समितिहरु गोली, चौलाखर्क र भकान्जेलाई समेटेर वि.सं. २०७३ फाल्गुण २७ गते लिखु पिके गाउँपालिका स्थापना गरिएको हो | विश्वसम्पदा सूचीमा सुचिकृत नेपालको पहिचान सर्वोच्च शिखर सगरमाथा यसै जिल्लामा पर्ने हुँदा यस गाउँपालिकाको समेत विशेष ऐतिहासिक महत्व रहेको छ |

नयाँ वडा	साविकको गाविस	साविकको वडा
१	गोली	६, ७, ८ र ९
२	गोली	१, २, ३, ४ र ५
३	चौलाखर्क	५, ६, ७, ८ र ९
४	चौलाखर्क	१, २, ३ र ४
५	भाकान्जे	१ देखि ९ सबै

स्रोत: पालिका पार्श्वचित्र २०७४

२.३ जनसांख्यिक विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार लिखु पिके गाँउपलकाको कुल परिवार सख्या १२५१ रहेको छ । यी परिवारहरुमा कुल जनसंख्या ५३३४ छ जसमध्ये पुरुष २६७३ र महिला २६६१ रहको छ । यस गाँउपालिकाको औषत परिवार संख्या ४.२६ र लैङ्गिक अनुपात १००.४५ छ भने जनघनत्व ४२.८८ प्रतिवर्ग किलोमिटर छ ।

तालिका १: जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	विवरण	परिमाण
१	जम्मा घरधुरी	१२५१
२	जम्मा जनसङ्ख्या	५३३४
३	पुरुष	२६७३ (५०.११ %)
४	महिला	२६६१ (४९.८९%)
५	सरदर घरधुरी संङ्ख्या	४.२६ (४.३७ नेपालको, र ४.१६ कोशी प्रदेशको)
६	लैगिक अनुपात	१००.४५ पुरषमा १०० महिला
७	जनघनत्व	४२.८८ व्यक्ति प्रति वर्ग कि. मी.
		स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

वडागत रुपमा जनसङ्ख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार यस लिखु पिके गाँउपालिकामा कुल जनसंख्या ५३३४ रहेको छ । जसमध्ये पुरुष २६७३ रहेको छ भने महिला २६६१ रहेको छ । यस जनसंख्यालाई वडागत रुपमा बसोवासको अधारमा हेर्दा सबभन्दा बढी वडा न ५ मा रहेको छ । जसमा १३२५

(पुरुष ६६२ महिला ६६३) जना रहेको छ भने सबभन्दा कम वडा न १ मा ६०१ (पुरुष ३०५, महिला २९६) जना रहेके छ ।

क्र.सं.	पुरुष	%	महिला	%	कुल	%	क्षेत्रफल	जनघनत्व
१	३०५	५.७२	२९६	५.५५	६०१	११.२७	३५.९०	१६.७४
२	६३१	११.८३	६३२	११.८५	१२६३	२३.६८	२७.६१	४५.७४
३	५७६	१०.८०	६०३	११.३०	११७९	२२.१०	१०.०३	११७.५५
४	४९९	९.३६	४६७	८.७६	९६६	१८.११	५.५३	१७४.६८
५	६६२	१२.४१	६६३	१२.४३	१३२५	२४.८४	४५.३१	२९.२४
	२६७३	५०.११	२६६१	४९.८९	५३३४	१००.००	१२४.३८	४२.८८

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

२.५ हावापानी

नेपालको हिमाली जिल्ला सोलुखम्बुमा पर्ने यस गाउँपालिकाको हावापानीमा पनि विविधता रहेको छ| वर्ष भरिको मौसमलाई नियाल्दा यस क्षेत्रमा मुख्यतः ३ प्रकारको हावापानी रहेको पाईन्छ| समुन्द्र सतहको १२०० मि. उचाई देखि २१०० मि. सम्ममा उष्ण प्रदेशिय हावापानी, २१०० मि. देखि ३३०० मि. सम्मको उचाईमा समशितोष्ण हावापानी र ३३०० मि. देखि ५००० मि. सम्मको उचाईमा लेकाली हावापानी पाईन्छ| गर्मी महिनाहरुमा यस ठाउको तापक्रम बढेर ३० डिग्री सेन्टीग्रेड भन्दा माथि हुने गरको र जाडो महिनाहरुमा तापक्रम झरेर शुन्य डिग्री सेन्टीग्रेड भन्दा कम सम्म पुग्ने गरको छ । गत वर्षको आँकडा अनुसार यस गाउँपालिकाको तापमान तथा वर्षा यस प्रकार रहेको छ ।

औसत अधिकतम तापक्रम २६ डिग्री सेन्टीग्रेड (अधिकतम तापक्रम : ३३ डिग्री सेन्टीग्रेड)

औसत न्युनतम तापक्रम : ७ डिग्री सेन्टीग्रेड (न्युनतम तापक्रम ९ डिग्री सेन्टीग्रेड)

औसत वार्षिक वर्षा : १६६१.१ मिलिमिटर

२.६ प्रमुख नदीनाला तथा ताल तलैया

सप्तकोशी नदीको एक सहायक लिखु नदी यस गाउँपालिकाको पश्चिम सिमानामा रहेको छ । त्यस्तै हिमगंगा नदी, किन्जा खोला, खिम्जा खोला, घट्टे खोला समेत यस गाउँपालिका भएर बग्ने गर्दछन| यस गाउँपालिकामा चो सम्बा, चो नक्पू, दक्चु जस्ता पोखरीहरु समेत रहेका छन्|

२.७ धार्मिक ऐतिहासिक, पुरातात्विक र पर्यटकीय स्थलहरु

सोलुखम्बु जिल्ला आफैमा एक ठुलो पर्यटकीय जिल्ला हो । सर्वोच्च शिखर सगरमाथा लगयतका उच्च हिमशृंखलाहरु महालन्गुर, क्यासर नुम्बुर, पुमोरी, लोत्से आदि यस जिल्लामा पर्दछन| यसले

गर्दा यी क्षेत्रमा जाने पर्यटकहरुको लागि पदमार्गको रुपमा विकास भएको सगरमाथा पदमार्ग यहि गाउँ पालिकाको पिके डाँडो हुदै सगरमाथा आधार शिबिरमा गएर टुंगिन्छ | पिके डाँडा हिमालहरुको दृष्यावलोकन गर्नको लागि निकै उपयुक्त थलो हो | पिके क्षेत्र यस गाउँपालिकाको मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास भैरहेको छ । यस गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुको आफ्नै मौलिक विशेषता र महत्व रहेका छन् ।

२.८ ईन्धनको प्रयोग

मानिसहरुले जीवनयापन गर्नाका लागि विभिन्न प्रकारका इन्धनका स्रोतहरु उपयोग गर्ने गर्दछ । यसै सन्दर्भमा यस लिखु पिके गाँउपालिकाको जनताहरुले प्रयोग गरिरहेका इन्धनका स्रोत अनुसार सबभन्दा बढी ९०.९ प्रतिशतले काठदाउरा प्रयोग गरेको तथ्याङ्कले देखाएको छ भने सबभन्दा कम ०.४ प्रतिशतले वायोग्यास प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ ।

तालिका २: लिखु पिके गाउँपालिकामा खाना पकाउनका लागि प्रयोग गरिने उर्जाको प्रकार

उर्जाको प्रकार	प्रतिशत
काठ/दाउरा	९०.९
एल.पी.ग्याँस	८.७
बिजुली	०
गुइँठा/गोरहा	०
बायोग्याँस	०.४
मट्टीतेल	०
अन्य	०

स्रोत: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यलिय, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

दाउराको प्रयोग अधिकतम देखिएको यस गाउँपालिकामा विधुतीय चुलो एवम् सुधारिएको चुलोको प्रयोग बढाउनु पर्ने देखिन्छ । अधिकतम दाउराको प्रयोगले स्वास्थ्यमा असर पार्नुसँगै वायु प्रदुषण र जैविक विविधतामा ह्रास ल्याउनेछ ।

त्यसैगरी बत्ति बाल्नका लागि अधिकतम घरधुरीले बिजुली प्रयोग गर्दछन्, जुन कुल घरधुरीको ८७.६८ प्रतिशत रहेको छ र त्यसैगरी १०.२७ प्रतिशतले सोलार समेत प्रयोग गर्ने गरेका छन् ।

तालिका ३: लिखु पिके गाउँपालिकामा बत्तिका लागि लागि प्रयोग गरिने उर्जाको प्रकार

उर्जाको प्रकार	प्रतिशत
बिजुली	९६.१
सोलार/ सौर्य उर्जा	२.६

उर्जाको प्रकार	प्रतिशत
मट्टीतेल	१.०५
बायोग्याँस	०.१
अन्य	०.२

स्रोत : राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

२.९ भू-उपयोग

कुल १२४.३८ क्षेत्रफल रहेको लिखु पिके गाउँपालिकामा २०.९८ प्रतिशत भू-भाग खेतीयोग्य जमिनले ओगटेको छ भने ६६.०१ प्रतिशत जमिन वनले ओगटेको छ, जल क्षेत्रले ११.१२ प्रतिशत, १.८९ प्रतिशत भू-भाग निर्मित (आवास, बजार) र अन्यले ओगटेको छ ।

क्र.सं.	भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	
१	कृषि	३८५१.४	२०.९८
२	व्यावसायिक क्षेत्र	९.९	०.०५
३	सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र	२.१	०.०१
४	वन क्षेत्र	१२११६.८	६६.०१
५	जल क्षेत्र (नदी, पोखरी तथा हिउँले ढाकेको क्षेत्र)	२०४०.४	११.१२
६	औद्योगिक क्षेत्र	०.८	०.००
७	खानी तथा खनिज क्षेत्र	२.१	०.०१
८	अन्य क्षेत्र	१४८.५	०.८१
९	सार्वजनिक क्षेत्र	११८.८	०.६५
१०	बस्ती क्षेत्र	६५.२	०.३६
	कुल	१८३५५.९	१००

स्रोतः लिखु पिके गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना, २०७९

वडागत भू-उपयोग योजना

क्र.सं.	भू-उपयोग	वडा				
		१	२	३	४	५
१	कृषि	९९२.६१	७६०.४९	५३३.१८	४२६.८५	११३८.२८
२	व्यावसायिक क्षेत्र	०.०१	३.७५	२.७३	०.०५	३.३९
३	सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र	०.५३	०.२२	०.३०	०.२२	०.८०
४	वन क्षेत्र	२३९५.७२	१८१७.०१	४१५.१६	९३.०२	७३९५.८८
५	जल क्षेत्र (नदी, पोखरी तथा हिउँले ढाकेको क्षेत्र)	१२३.२८	६०.११	१४.००	११.२६	१८३१.७०
६	औद्योगिक क्षेत्र	०.२४	०.३३	०.१०		०.१५
७	खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.४२	०.१४		०.६८	०.८१
८	अन्य क्षेत्र	३२.५५	८४.२५	०.६०		३१.०९
९	सार्वजनिक क्षेत्र	३१.०२	१७.४१	२१.३०	९.०८	३९.९७
१०	बस्ती क्षेत्र	९.०५	१४.२४	१४.०६	१०.८२	१७.०५
	कुल	३५८५.४२	२७५७.९६	१००१.४३	५५१.९७	१०४५९.१३

स्रोतः लिखु पिके गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना, २०७९

२.१० वन तथा जैविक विविधता

वन महत्वपूर्ण प्राकृतिक सम्पदा हो । वन आर्थिक विकासका मेरुदण्डका रुपमा रहेका कृषि, पर्यटन, जलस्रोत, उद्योग आदिको आधारस्तम्भ पनि वन नै हो । लिखुपिके गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक एवं वातावरणीय क्षेत्रको विकासमा वनको उल्लेखनीय योगदान रहेको छ । यो गाउँपालिकामा वन क्षेत्रले गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफलको ७६४१.८९ हेक्टर क्षेत्रफलमा वनजंगल फैलिएको छ । यो गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफलको करिव ६२% हुन आउँछ । यो पालिकाको वडा ५ मा ३ वटा सामुदायीक वन, वडा १, २ र ३ मा एक एक वटा गरी कुल ६ वटा वटा सामुदायिक वन रहेका छन् । जसले ६०० हेक्टर क्षेत्रफल ढाकेको छ । वडा ४ मा भने सामुदायिक वन छैन । वडा ४ का वन उपभोक्ताले वडा ५ को वन नजिक पर्ने भएको कारण वडा ५ को सामुदायिक वन प्रयोग गर्दै आएका छन् । पालिकामा रहेको नागे वन एक मात्र सरकारी वन हो, वडा १,२, ३ र ४ का उपभोक्ताको लागी आवश्यक काठ तथा बन्य पैदावार यसै वनबाट प्रयोग गर्दै आएकाछन् । पालिकामा एउटा निजी वन दर्ता भएको छ, यसले १० हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको छ । यहाँको वनमा विभिन्न प्रजातिका वनस्पतिहरु पाइन्छ । तिनीहरु मध्य गोत्रे सल्ला, खस्रु, उतिस, गुराँस, अँगेरी, चिमाल, धुपी, लोठ सल्लो, चिलाउने, ओखर, चाँप, चेथाङ/भद्रथे को बाहुल्यता रहेको छ । विभिन्न प्रकारका औषधीजन्य महत्वपूर्ण जडिबुटीहरू पाइन्छ। जडीबुटीमा चिराइतो, पाँचऔंले, जटामसी, पाखनभेद, पाखनभेद, कुड्की, पदमचाल, सुनापाती, धुपी, वनलसुन, सतुवा, बोझो, गुर्जो, मजिटो, धसिङ्ग्रे, कालो मुस्ली, सेतो मुस्ली, यार्चागुम्बाको, आदि पाइन्छ । यी जडिबुटीहरू उत्पादन, संकलन तथा बिक्री वितरण समेत हुने गरेको छ । रेडपान्डा, झारल, कस्तुरी जस्ता लोपउन्मुख वन्यजन्तु र डाँफे, मुनाल, चिलिमे, लुईचे/कालिज जस्ता लोपउन्मुख चराचुरुङ्गीहरू पाइन्छन् ।

२.११ भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन

लिखु पिके गाउँपलिकाको प्रथम आवधिक योजना २०८० नेपाल विविध प्रकृतिका प्रकोपका घटनाहरूबाट संकटापन्न अवस्थामा रहेको छ । प्राकृतिक विपद्का घटनामध्ये भू-स्खलन ('भूक्षय, पहिरो) प्रमुख समस्या हो । नेपालको पर्वतीय भूसतह ज्यादै कमजोर छ । वन जङ्गलको तीव्र विनाश, अत्यन्तै भिरालो सतह, अवैज्ञानिक खेती प्रणाली, मनसुनको समयमा हुने मुसलधारे वर्षा र त्यसपछिको प्रचण्ड तापमानका कारणबाट नेपालको पहाडी भू-भागमा बारम्बार पहिरो जाने गरेको छ । यसका अतिरिक्त पूर्वाधारको रूपमा निर्माण गरिने सडक, ठूला भवन तथा सिंचाइको कुलोहरू सुरक्षाको उपायहरू अवलम्बन गरी ठिक ढंगबाट निर्माण गर्ने नगरिएबाट पनि पहाडी भूभागमा बारम्बार पहिरो जाने गरेको देखिन्छ । यसरी नेपालले बर्सेनि प्राकृतिक विपद्का घटनाहरूको सामना गरिरहनु परेको छ। भू-क्षयको कारण हरेक वर्ष खेती योग्य माटोको ह्रास भएको पाइन्छ । यो गाउँपालिका हिमाली तथा पहाडी भूगोल भएको कारण यहाँ पहिरो र भू-क्षयको समस्या रहेको

छ । विगत ९ वर्षको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा पहिरोले यस अवधिमा ९०४ जनाको ज्यान लियो भने यही अवधिमा २३३ जना बेपत्ता भएका छन् (मनसुन पुर्व तयारी र प्रतिकार्य कार्ययोजना, २०७७, भाग-१) । पालिकामा भूक्षयको मुख्य कारणहरू भिरालो भूगोल, कमजोर भूबनोट, छोटो अवधिमा हुने अधिक मनसुनी वर्षाजस्ता प्राकृतिक कारणहरु क्षतिका कारकहरू हुन् । अवैज्ञानिक भूउपयोग, संरक्षण एवं वातावरणमैत्री विकासको अवधारणा विपरीत जथाभावी सञ्चालन गरिने विकास निर्माणका कार्यहरू, वनजंगल विनाश, जनचेतनाको कमी आदि मानवीय कारणहरू समेतले गर्दा पालिकामा गाउँबस्ती हरेक वर्ष बाढी र पहिरोको समस्यामा पर्ने, भौतिक पूर्वाधार तथा सम्पत्तिको क्षति हुँदै आएको छ । जलाधार व्यवस्थापन जलाधार क्षेत्र भित्र रहेका समस्त वन, वनस्पति, जनावर तथा मानव समुदायलाई आवश्यक पर्ने जलाधारीय सेवाहरूको परिचालन सुनिश्चित गर्न जलाधार क्षेत्रको भित्रको विभिन्न अंगहरूको कार्य योजना तथा कार्यक्रम विकास गरी जलाधारको क्रियाकलापहरूलाई दिगोरुपमा अगि बढाउनु हो । यसको जलाधार क्षेत्रमा उपलब्ध हुने सबै प्रकारका प्राकृतिक श्रोतहरू मुख्यतयाः जमीन, जल र जङ्गमलाई आर्थिक सामाजिक, भौतिक तथा वातावरणीय श्रोतहरूको दिगो विकास हुनेगरि व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । यो परिप्रेक्षमा भू-संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनलाई एकीकृत रुपमा सँगसँगै व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुन्छ । यसको लागी लिखु खोला, लगायतका यो पालिका भएर बग्ने अन्य लिखु खोला, लगायत मार्बु खोला, थेमजेङ खोला, किजा खोला, ढाडे खोला, घट्टेखोला, कोरेसी खोला, बुकु खोला, कड्डाबु खोला, ओईमु खोलाको प्रवाह क्षेत्र (watershed) मा स्थानीय समुदायलाई दैनिक जीवन यापन गर्न चाहिने मानवीय क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दै यसको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुन्छ । तब मात्र भू-संरक्षण तथा जलाधारको सही व्यवस्थापन हुन्छ ।

२.१२ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन र विपद् व्यवस्थापन

लिखु पिके गाउँपलिकाको प्रथम आवधिक योजना २०८० जलवायु परिवर्तन प्रमुख वातावरणीय समस्या हो । यो समस्या विश्वव्यापी मुद्दा बनेको छ । यसले हाल नेपालमा धेरै प्रकारको वातावरणीय परिवर्तनका सङ्केतहरु देखा परेको पाइछ जस्तैः हिमाली क्षेत्रको हिउँ पग्लने क्रम तिव्र हुनु, हिमरेखाको औसत उचाइ बढ्नु, वर्षामा अनियमितता देखिनु लगायतका अन्य धेरै उदाहरणहरु रहेको देखिन्छ । यसलाई व्यवस्थापन गर्नका लागी नेपाल सरकारले जलवायु परिवर्तन नीति २०११, राष्ट्रिय अनुकुल कार्यक्रम २०१०, स्थानीय अनुकुल कार्य योजना २०११ र राष्ट्रिय अनुकुल योजना २०१७ नीति तथा संस्थागत व्यवस्था गरेकोछ । यी रणनीतिहरुमा जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण गर्न हरित विकासको अवधारणालाई आत्मसाथ गरिएको छ । यी नीतिहरुमा जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनिककरण गर्न हरित विकासको अवधारणालाई आत्मसाथ गरिएकोछ । अनुकुलनका रणनीति कार्यक्रमहरुको तर्जुमा, कार्बन व्यापारको थालनी, वातावरण संवेदनशीलताको मुद्धाहरुको आन्तरिकीकरण र सम्बोधन जस्ता प्रयासहरु भइरहेकाछन् । यस

क्षमता लगानी यकिन गर्ने जलवायु परिवर्तन बजेट सङ्केतको व्यस्था समेत गरिएकोछ । नेपाल सरकारले विपद् जोखिम व्यवस्थापन गर्नको लागी अवलम्बन गगरेको विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०७४ र नियमावली २०७६ प्रयोगमा ल्याएको छ । यसले विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा महत्व पूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ । संकट तथा विपद् प्राकृतिक तथा मानवीय दुबै कारणले निम्तिने आकस्मीक र स्वभाविक प्रकृया हो । वातावरण प्रदुषण तथा जलवायुमा विस्तारै परिवर्तनका सङ्केतहरु देखा पर्नाले प्रकृतिमा विपद्को अवस्था देखा पर्दै गएका छन् । यसको प्रकृति तथा विशेषताका आधारमा शुरक्षित रहनु, पूर्वतयारी गर्नु तथा न्यूनीकरणका उपायहरु प्रयोग गरी मानवीय क्षति र आर्थिक क्षति हुनबाट जोगाउन सकिन्छ । विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन यसको विषय सामुदायिक सशक्तिकरण, वातावरण संरक्षण तथा स्रोतको दिगो उपयोग सम्बन्धी चेतना र कार्यक्रमसँग जोड्ने हो भने विपदबाट हुने मानवीय तथा आर्थिक लगायतका अन्य क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ । गाउँपालिकाको पालिकास्तरीय तथा वडा छलफलका क्रममा विभिन्न स्थानमा १४ वटा पहिरो पहिचान भएको छ । यसले गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानमा भौतिक सम्पत्तिको क्षति गरेको, कति पय घरपरिवार विस्थापित भएका र कति पय बस्तीहरु सार्नु पर्ने अवस्थामा रहेका देखिन्छन् ।

परिच्छेद - तीन
विपद् व्यवस्थापन योजना

३.१. गाउँपालिकामा विद्यमान प्रमुख प्रकोपहरु

लिखु पिके गाउँपालिकाको विद्यमान प्रमुख प्रकोपहरूमा पहिरो, नदी कटान, बाढी, महामारी, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व, आगलागी, भूकम्प, आदि पर्दछन्। गाउँपालिकाको विपद् जोखिम प्रोफाइल अनुसार पहिरो प्रकोपबाट यस क्षेत्रमा जनधनको सबैभन्दा बढी क्षति हुने गरेको छ। त्यसैगरी बाढी, महामारी, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व, आगलागी, भूकम्प, कृषि बालीमा हुने रोग, पशुरोग जस्ता प्रकोपहरूबाट पनि हरेक वर्ष जनधनको क्षति हुने गरेको छ।

३.२ विगतका विपद्को अवस्था विश्लेषण र जोखिमयुक्त क्षेत्र

लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद्को अवस्था विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी क्षति पहिरोले गरेको छ, जसको पूनरावृत्ति पनि उच्च रहेको छ। वन डढेलो, घरगोठमा हुने आगलागीले यस गाँउपालिकामा वर्षेनी ठूलो क्षती गरेको देखिन्छ । मूलतः बाढी/कटानले घरजग्गामा क्षती तथा तल्लो तटिय क्षेत्रमा क्षेति गर्ने, खेतियोग्य जमिन तथा सामुदायिक वनको जमिन कटान/पटान गर्ने गरेको र यसबाट अस्थायी वा स्थायी रूपमा वर्षेनी करिव १२ जनसङ्ख्या विस्थापित हुने गरेका छन्।

त्यस बाहेक कोभिड-१९ को कारण २ (१ जना वडा नं. ३ र १ जना काठमाडौंमा) जनाको मृत्यु, भएको छ ।

लिखु पिके गाउँपालिका क्षेत्रमा गत वर्षमा ८ पटक भन्दा बढी प्राकृतिक, गैर प्राकृतिक तथा जलवायु र गैरजलवायुजन्य साना र ठूला प्रकोप तथा विपद्का घटनाहरू घटेका छन्। लिखु पिके गाउँपालिकामा आवृत्ति र गम्भिरताको आधारमा अन्य प्रकोप तथा घटेका विपद्का घटनाहरुको तुलनामा नदी कटान, पहिरो र बाढीको असर तथा प्रभाव बढी देखिएको छ जसको कारणले जनधन, व्यक्तिगत सम्पत्ति र अन्नपात समेत क्षति हुने गरेको छ। यस्ता प्रकोप तथा विपद्बाट विपन्न वर्ग, समुदायको आर्थिक अवस्था थप कमजोर बन्ने गरेको छ। यसरी विपद्को चपेटामा पर्ने घरपरिवार तथा समुदायलाई उत्थानशील र अनुकुलित बनाउन आवश्यक छ।

वडा नं. १

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
बाढी/पहिरो/नदी कटान	२०५३	कासी हुँदै वडा नं. २ ठूलो पहिरो गएको । हाल प्रत्येक वर्ष क्षेति गर्ने गरेको	पहिरो को कारण

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
	प्रत्येक वर्ष	कासी वस्ति	वडा कार्यालय र वरपरबाट आएको पानीको भल पसेर वस्ति जोखिममा रहेको
		वडा नं. १ को सापे वस्ति यरमार्फु पहिरोको जोखिममा रहेको	
		भलले वस्ति जोखीममा रहेको, कासी, वडा नं. २ को सिमाना	बाटोमा नाली नबनेको कारण बाटोको
	२०७०	कुसाङ शेर्पाको घर नेर पहिरो गएर क्षेति गरेको	भल पानी पसेर
महामारी	२०७६-२०८०	२५० जना बिरामी। काठमाडौंमा ४ जना यसै वडाका मानिसहरुको मृत्यु भएको	कोभिडले
	२०८०	८०% स्थानीयमा आँखा पाक्ने समस्या	आँखा पाक्ने रोगको कारण
हावाहुरी	प्रत्येक वर्ष चैत्र, बैशाख	समग्र वडा , मकै, गहुँ र आलुलाई असर गर्ने गरेको	
भूकम्प,	२०७२	१६२ घरधुरी क्षेति भएर पुननिर्माण भएको । ३ घर आशिंक क्षेति भएको । ३ घरले गुनासो गर्दा राहत नपाएको बरु ५ हजारको दरले खर्च भएको	
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व,	प्रत्येक वर्ष	बाँदर, दुम्सी, भालु, मृगले खेति क्षेति गर्ने गरेको । बाँदरको कारण स्थानीयले खेति गर्न छाडेको	सा. व. को कारण जङ्गली जनावर आउने गरेको
	२०५३	वडा नं. २ मा लागेको आगोले वडा नं. १ मा ठूलो क्षेति गरेको । वनमा आगलागी भएर ठूलो क्षेति भएको।	
आगलागी-डढेलो	११/१६/२०८०	कासी सा.व.मा आगलागीको कारण वस्ति जोखिममा परेको	

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
सुख्खा-खडेरी	हालका वर्ष	धान मर्ने, विउ मर्ने	पानी कम परेको कारण, आकासे पानीको भर पर्नुपर्ने भएकाले
असिनापानी	प्रत्येक वर्ष	गहुँ, तोरी, आलुमा क्षेति	
चट्याङ	२०५२	चट्याङ लागेरा १ जनाको मृतु	
	२०७८	२ जनाको मृत्यु	
कृषिबालीमा लाग्ने रोग	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडा	धानमा लाग्ने राते, डडुवा रोग, खोइरो लाग्ने, मकैमा गवारा
पशुमा लाग्ने रोग	२०७९-८०	लम्पि स्किनले क्षेति गरेको	लम्पिस्किन
	हालका वर्ष	समग्र वडामा बाँझोपन, कुखुरामा आँखा पाक्ने, पखाला, पेट सुनिने, भैंसी, गाईमा थुनेलो, जुम्राको समस्या	
जमिन तथा सडक कटान	प्रत्येक वर्ष	खेतबारी कटान, जमिन कटान हुने गरेको	बाटोको नाली नभएको कारण
हिमपात	प्रत्येक वर्ष	मङ्सिर देखी माघसम्म हिमपात भएर आलु, गहुँलाई असर गर्ने गरेको	

वडा नं. २

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
बाढी/पहिरो/नदी कटान	प्रत्येक वर्ष	वडा नं. १ र २ को सिमाना कोरेसीमा पहिरो जाने गरेको	वर्षादको समयमा भलबाढीले गर्दा
		धाउखानी क्षेत्रमा रहेको ५ घर पहिरोको जोखिममा रहेको	जग्गा भिरालो, भल बाढीको जोखिम, खोला नजिक रहेको कारण पहिरोको जोखिम
महामारी	२०७६-२०८०	१ जनाको मृत्यु (भिमसेन बस्नेत)	कोभिडले
	हालका वर्ष	समग्र वडामा काउसोले महामारीको रुप लिएको	
	२०८०	८०% स्थानीयमा आँखा पाक्ने समस्या	आँखा पाक्ने रोगको कारण
हावाहुरी	प्रत्येक वर्ष चैत्र, बैशाख	समग्र वडा	हावाहुरीले

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
भूकम्प,	२०७२	२५० घरधुरी	
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व,	प्रत्येक वर्ष	बाँदर, दुम्सी, भालु, मृगले खेति क्षेति गर्ने गरेको । बाँदरको कारण स्थानीयले खेति गर्न छाडेको	
आगलागी-डढेलो	प्रत्येक वर्ष	भिरहरुमा आगलागीका घटना हुने गरेको । ताकलुङ सा.व. मा २०५४-५५ मा आगलागी भएको	
सुख्खा-खडेरी	हालका वर्ष	धान मर्ने, विउ मर्ने	पानी कम परेको कारण, आकासे पानीको भर पर्नुपर्ने भएकाले
असिनापानी	२०७८	मकै, आलुमा क्षेति	
चटयाङ	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडामा चटयाङका घटना हुने गरेको	
	२०४२	एक जनाको मृत्यु, १ अल गोरु सहित	
कृषिबालीमा लाग्ने रोग	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडा	धानमा लाग्ने राते, डडुवा रोग, खोइरो लाग्ने, मकैमा गवारा
पशुमा लाग्ने रोग	२०७९-८०	लम्पि स्किनले क्षेति गरेको	लम्पिस्किन
	हालका वर्ष	समग्र वडामा बाँझोपन, कुखुरामा आँखा पाक्ने, पखाला, पेट सुनिने, भैंसी, गाईमा थुनेलो, जुम्राको समस्या	

वडा नं. ३

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
बाढी/पहिरो/नदी कटान	प्रत्येक वर्ष	कोरेशी पहिरो	कमजोर भू-धरातल, माथिबाट आएको भल व्यवस्थापन नहुन
	प्रत्येक वर्ष	नाम्खेली, च्याङ्सुर्के पहिरो	बर्खाको समयमा भल पानी धेरै जम्मा भएको कारण
		काफ्लेचौर हुँदै भँगेरी सम्म जाने बाटोमा रहेको खेत र वस्ति जोखिममा	खोलामा प्रत्येक वर्ष ठुलो भल आउने गरेको
		चौंलाखर्क टेक बहादुर बस्नेतको घर पहिरोको जोखिम	
		सिरुवा हुँदै राङ्दासम्म कटान	

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
		लिखु खोलाको छेउको खेतहरु कटानको जोखिममा	
महामारी	२०७६-२०८०	चौंलाखर्कमा २५ जना प्रभावित	कोभिडले
	२०८०	८०%-८५% प्रभावित	आँखा पाक्ने रोगको कारण
हावाहुरी	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडा , मकैलाई विशेष असर गर्ने गरेको	
भूकम्प,	२०७२	२२५ घर पुर्ण क्षेति	
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व,	प्रत्येक वर्ष	बाँदर, दुम्सी, भालु, मृगले खेति क्षेति गर्ने गरेको । बाँदरको कारण स्थानीयले खेति गर्न छाडेको	
सुख्खा-खडेरी	हालका वर्ष	धान मर्ने, विउ मर्ने	पानी कम परेको कारण, आकासे पानीको भर पर्नुपर्ने भएकाले
असिनापानी	२०७९	गहुँ, तोरी, आलुमा क्षेति	
चटयाङ	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडामा चटयाङका घटना हुने गरेको	
	प्रत्येक वर्ष	नाम्खेली चम्मर गाउँ प्रभावित	
कृषिबालीमा लाग्ने रोग	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडा	गोबारा, फटयाङ्रा समस्या, डडुवा रोग, खोइरो लाग्ने
पशुमा लाग्ने रोग	२०७९-८०	लम्पि स्किनले क्षेति गरेको	लम्पिस्किन
	हालका वर्ष	समग्र वडा	खोर्यांत, बाँझोपन, प्यारालाइसिस

वडा नं. ४

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
बाढी/पहिरो/नदी कटान	प्रत्येक वर्ष	किन्जा खोलाको किनारमा रहेका जग्गाहरु भास्सिने, कटान हुने समस्या	
	हालका वर्ष	फौतिको पहिरोले गर्दा तादिङ, लेप्पु, डुंडा जोखिमयुक्त रहेको	फौतिको पहिरो
महामारी	२०७६-२०८०	१ जनाको मृत्यु	कोभिडले
	हालका वर्ष	काउसोले मानिसमा, जनावरलाई एलर्जी, हुने, बिरामी पर्ने देखिएको	काउसो
हावाहुरी	प्रत्येक वर्ष चैत्र, बैशाख	समग्र वडामा अलैंची, मकै, गहुँ बालीलाई असर गर्ने गरेको	

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
भूकम्प,	२०७२	२३६ घरधुरीमा असर परेको र पुननिर्माण भएको । काठमाडौंमा १ जनाको मृत्यु भएको	
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व,	प्रत्येक वर्ष	बाँदर, दुम्सीले खाद्यवाली तथा नगदेवालीमा असर गरेको जसले गर्दा कृषि कर्म गर्न कम हुने गरेको। ७ घरको विस्तापन नै भएको	
आगलागी-डढेलो	२०७६ असोज ८	१ घर जलेर सखाप भएको । वडाले ५० हजार राहत उपलब्ध गराएको	
सुख्खा-खडेरी	हालका वर्ष	धान मर्ने, विउ मर्ने , पानीको मुहान सुकेको , हिमालमा हिउँ पर्न कम भएकोले गर्मी बढेको	पानी कम परेको कारण, आकासे पानीको भर पर्नुपर्ने भएकाले
असिनापानी	२०७९	गहुँ, तोरी, आलुमा क्षेति	
चट्याङ	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडामा चट्याङका घटना हुने गरेको । २०७२ मा १ जनाको मृत्यु	
कृषिबालीमा लाग्ने रोग	२०७८	समग्र वडामा खेतिमा आंशिक क्षेति	सलह
	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडा	धानमा लाग्ने राते, डडुवा रोग, खोइरो लाग्ने, मकैमा गवारा
पशुमा लाग्ने रोग	२०७९-८०	लम्पि स्किनले क्षेति गरेको ३५ पशुचौपायको मृत्यु	लम्पिस्किन
	हालका वर्ष	समग्र वडामा बाँझोपन, कुखुरामा आँखा पाक्ने, पखाला, पेट सुनिने, भैंसी, गाईमा थुनेलो, जुम्राको समस्या	

वडा नं. ५

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
बाढी/पहिरो/नदी कटान	२०७८	पाताल वस्ति (साबिक वडा नं. १) मा ५ घरधुरी जोखिममा रहेको	लिखुमा निर्मित एमभी दुगडको हाइड्रोले खनेको सडक र टनेलले गर्दा पानी चुहिन गई पहिरो गएर वस्ति जोखिममा रहेको
	प्रत्येक वर्ष	किन्जा बजारलाई २ तिर रहेको लिखु र किन्जा खोलाको जोखिम रहेको	

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
	प्रत्येक वर्ष	भकाञ्जे हे.पो. को आसपासमा पहिरोको जोखिम रहेको	
		सगरडाँडा (साविक ३ र ६) मा पहिरोको जोखिम । १० घरधुरी जोखीममा रहेको	
		छिम्बु (साबिकको ८ र ९) पहिरोको जोखिममा रहेको	
महामारी	२०७६-२०८०	काठमाडौंमा १ जनाको मृत्यु भएको	कोभिडले
	२०८०	८०% प्रभावित	आँखा पाक्ने रोगको कारण
	२०५०	८ जनाको मृत्यु	झाडापखाला, हैजाका कारण
हावाहुरी	प्रत्येक वर्ष	मकै, आलुमा असर गर्ने गरेको	
भूकम्प,	२०७२	२३८ घरधुरीले ३ लाख राहत लिएको	
	२०४५	आंशिक क्षेति, घरका छाना बिगारेको	
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व,	प्रत्येक वर्ष	बाँदर, दुम्सीले खाद्यवाली तथा नगदेवालीमा असर गरेको जसले गर्दा कृषि कर्म गर्न कम हुने गरेको। ७ घरको विस्तापन नै भएको	
आगलागी-डढेलो	प्रत्येक वर्ष	साबिक ७ (सेटे), साबिक ८ (छम्बु), साबिक ३ (डाक्चु), साबिक १, २ (छिनखर्क) मा आगलागीका घटना हुने गरेको	सामुदायिक वन एको कारण
	२०६६	साबिक ७ सेटेमा ५ घर जलेको	
	२०७९	सेटेमा आगलागी भएको	
सुख्खा-खडेरी	हालका वर्ष	धान मर्ने, विउ मर्ने	पानी कम परेको कारण, आकासे पानीको भर पर्नुपर्ने भएकाले
असिनापानी	२०७९	गहुँ, तोरी, आलुमा क्षेति	
चटयाङ	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडामा चटयाङका घटना हुने गरेको	
	२०६२	९ खच्चरको मृत्यु	
	२०६३,२०७८	१, १ जनाको मृत्यु भएको	

विपद्	घटनाको वर्ष	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	कारण
कृषिबालीमा लाग्ने रोग		तुसारो, आलुमा राते, खुम्रेकिरा, पिँडालुमा गवारो, फौजीकिराले आलुबाली नाश, काउसोले बालीनाली नास	
	प्रत्येक वर्ष	समग्र वडा	डडुवा रोग, खोइरो लाग्ने
पशुमा लाग्ने रोग	२०७९-८०	लम्पि स्किनले क्षेति गरेको	लम्पिस्किन

स्रोतः लिखु पिके गाउँपालिका

३.३ सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र

लिखु पिके गाउँपालिकाका विभिन्न वस्तिहरु, कृषि क्षेत्र र वन क्षेत्रहरू बाढी, नदी कटान र पहिरोको जोखिममा रहेका छन्। विश्वव्यापी महाव्याधी कोभिड-१९ को असर सबै वडामा रहेको भएको र सबै वडामा यसको जोखिम अझै बाँकि रहेको देखिन्छ। हावाहुरी, असिनापानी, खडेरीबाट प्रायः सबै वडाहरूमा असर पर्न सक्छ। जङ्गली जनावर र छाडा पशुचौपायाबाट जनधनमा क्षति धेरै भएरहेको आउँदा दिनमा समेत जोखिम हुने सम्भावना सबै वडाहरूमा बढी देखिन्छ। भूकम्पबाट हुन सक्ने क्षतिबाट भने सबै वडाहरू र जनसंख्या प्रभावित हुने अवस्था छ। यी प्रकोपहरूको वर्तमान प्रभाव क्षेत्र तथा सम्भावित जोखिमको नक्साङ्कन गर्ने कार्य *सम्पन्न भएको* छ।

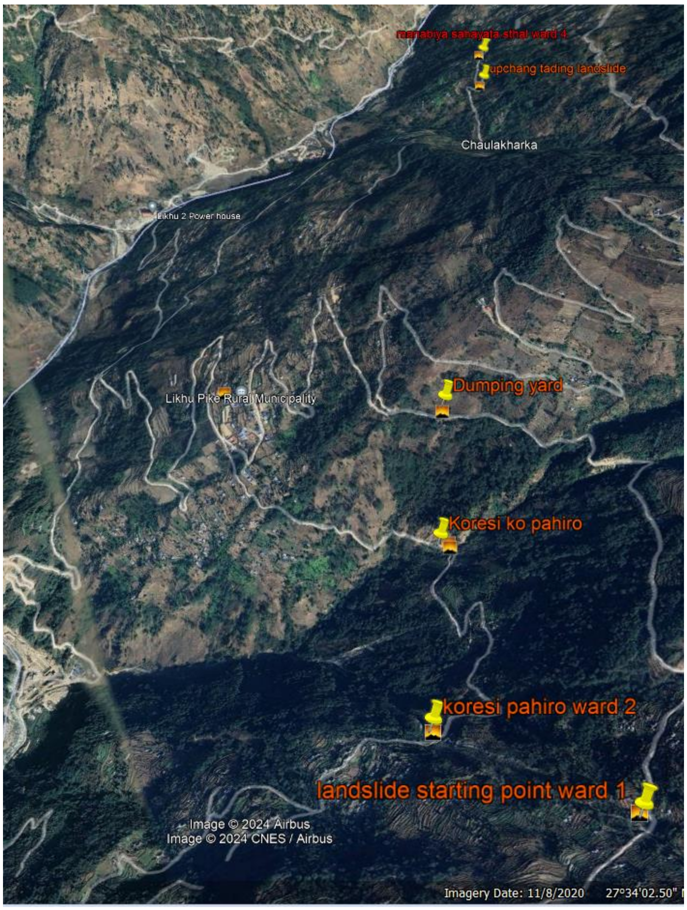

पहिरो जोखिम क्षेत्रहरु

Geometry	Latitude	Longitude	Elevation	Remarks
POINT Z (86.38614833 27.53036667 2644.100)	27.53036667	86.38614833	2644.1	ward 1 office
POINT Z (86.38318667 27.54049500 2101.300)	27.540495	86.38318667	2101.3	landslide starting point ward 1
POINT Z (86.38449000 27.55347667 1929.000)	27.55347667	86.38449	1929	Dumping yard
POINT Z (86.38342167 27.55009833 1689.600)	27.55009833	86.38342167	1689.6	Koresi ko pahiro
POINT Z (86.38343667 27.55023000 1744.600)	27.55023	86.38343667	1744.6	koresi pahiro starting point
POINT Z (86.37868667 27.55725333 1900.600)	27.55725333	86.37868667	1900.6	gaun palika office
POINT Z (86.43449333 27.59624167 2232.500)	27.59624167	86.43449333	2232.5	Likhu pike ward 5 office
POINT Z (86.40912333 27.58395000 1542.600)	27.58395	86.40912333	1542.6	kinja Khola
POINT Z (86.40031333 27.57904667 1718.500)	27.57904667	86.40031333	1718.5	ward 4 office
POINT Z (86.39596833 27.57462667 1797.300)	27.57462667	86.39596833	1797.3	manabiya sahayata sthal
POINT Z (86.39507667 27.57262000 1746.300)	27.57262	86.39507667	1746.3	upchang tading landslide
POINT Z (86.38036833 27.54454833 1853.400)	27.54454833	86.38036833	1853.4	koresi pahiro ward 2

३.४ प्रकोपहरुको सम्भाव्य जोखिम विश्लेषण

लिखु पिके गाउँपालिकामा रहेका घरहरूको बनावट हेर्दा ६ रेक्टर स्केल म्यागनेट्युडको भूकम्प गएमा कम्तिमा १३५ घरहरू बस्न नमिल्ने गरी भत्कन सक्ने सम्भावना आंकलन गरिएको छ। यस क्षेत्रमा बाढी, पहिरो, नदी कटानले विगत वर्षहरूमा धेरै क्षति गरेको छ।

यस क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तनको प्रक्षेपण अनुसार भविष्यमा वर्षा हुने दिनहरू घट्ने तर कूल वर्षा ३ देखि ५ प्रतिशत सम्म बढ्न सक्ने आंकलन भएकोले भविष्यमा बाढी, कटान, पहिरोको जोखिम बढ्ने सम्भावना देखिन्छ। अब्यवस्थित बसोवास तथा कमजोर भौतिक संरचना निर्माणको क्रम बढ्दै गएकोले यसबाट जोखिम पनि बढ्न सक्ने देखिएको छ। तसर्थ, कम्तिमा पनि १३५ भन्दा बढी

घरधुरी (करिव ४०० सय जनसंख्या) लाई आपत्कालीन व्यवस्था गर्न सक्ने गरी विपद् पूर्वतयारी गर्न आवश्यक देखिन्छ।

विगतको हावाहुरीको प्रवृत्ति हेर्दा यसबाट २३ घरधुरी (करिब ६५ जनसंख्या) प्रभावित हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ। । हावाहुरीको कारण आवश्यक कपडा र खानेकुराको अभाव भई बाह्य सहयोग चाहिने जनसङ्ख्या ६५ अनुमान गरिएको छ।

सुख्खा/खडेरीले वर्षेनी अन्नबाली उत्पादनमा कमि आएको देखिन्छ। हिउँद याममा पानीको मूल र नदी सुक्दै गएको र बढ्दो तापक्रमको कारणले भविष्यमा यस क्षेत्रमा सुख्खा/खडेरीको अवस्था झन् जटिल हुन सक्नेछ। अनुमानित ३५ जनसङ्ख्याका लागि खडेरीका कारण विपद् पूर्वतयारी गर्नु पर्ने हुन सक्दछ।

वन जङ्गल विनाशका कारण पर्याप्त खानेकुराको अभावमा जङ्गली जनावर वस्तीमा आउने क्रम बढेको र यसबाट अन्नबाली नोक्सानीका घटना बढिरहेको गुनासाहरू आउने गरेका छन्। भविष्यमा बाढी, सुख्खा/खडेरी, आगलागी, मिचाहा प्रजातीको वनस्पतीको प्रकोप आदिका कारण वनमा जनावरको लागि आवश्यक चरिचरन तथा वासस्थानको थप विनाश भई खेतिबाली र वस्तीमा जङ्गली जनावरहरू आउने क्रम अझ बढ्न सक्ने देखिन्छ। यसबाट मानव तथा वन्यजन्तुबीच द्वन्द्व बढ्दै जानसक्ने सम्भावना देखिएको छ। हरेक वर्ष खडेरी लगातार बढ्दै गएमा कतिपय वन्यजन्तुको सङ्ख्या घट्ने वा मासिन सक्ने सम्भावना समेत रहेको छ। संरक्षणका प्रयासहरूले मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व समाधान गर्न सकिने हुँदा यस तर्फ विशेष ध्यान दिन जरुरी देखिएको छ। मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्वबाट वार्षिक ८ जना घाईते, हुनाका साथै रु ३ लाख बराबरको सम्पत्तिको क्षति हुन सक्ने सम्भावना देखिन्छ।

विकास तथा जीविकोपार्जनको लागि गरिने क्रियाकलापहरु जोखिम न्यूनीकरण गर्ने, उत्थानशील क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र जलवायु परिवर्तनको असरको सामना गर्न अनुकूल हुनेगरी सञ्चालन गर्ने व्यवस्था नमिलाएसम्म अन्य प्रकोपहरूबाट पनि लिखु पिके गाउँपालिकामा जोखिम बढ्ने सम्भावना देखिन्छ।

३.५ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था

लिखु पिके गाउँपालिकामा बाढी, पहिरो, डढेलो लगायत प्रकोपको पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरिएको छैन। स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग सम्पर्क स्थापित गरी सूचना आदान प्रदान गर्ने गरिएको छ । तल्लो तटीय क्षेत्रमा बस्ने समुदायले माथिल्लो तटीय क्षेत्रमा बस्ने समुदायबाट नदी सतह गेज रिडरलाई सिधै सम्पर्क गरी सूचना प्राप्त गर्ने गरिएको छैन।

परिच्छेद - चार
विपद् व्यवस्थापन योजनाको रणनीति तथा कार्यनीति

यस अध्यायमा वातावारणका विभिन्न तत्वहरूको व्यवस्थापनका लागि अपनाउनुपर्ने कार्ययोजना, उक्त कार्यसम्पन्न गर्ने जिम्मेवार निकाय र उक्त कार्ययोजनाको उद्देश्यको बारेमा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिकाः विपद व्यवस्थापन योजना

रणनीति	कार्यनीति	जिम्मेवार निकाय	उद्देश्य	कैफियत
४.१.१ खतरायुक्त क्षेत्रको नक्शांकन (Hazard mapping)	४.१.१.१ विज्ञहरूको मद्दतले लिखु पिके गाउँपालिकाको Hazard mapping गराई सबैभन्दा खतरायुक्त स्थानको नक्सांकन गरिनेछ ।	स्थानीय तह	उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्र पहिचान गर्ने	
४.१.२ विपद् व्यवस्थापन योजनाको निर्माण	४.१.२.१ विपद् व्यवस्थापन योजनाको निर्माण गरिनेछ।	स्थानीय तह	विस्तृत अध्ययनको आधारमा ठाउँ विशेष योजना निर्माण गर्ने	योजनामा प्रकोपको pre-preparedness, response,र post-preparedness सम्बन्धी स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्ने
४.१.३ वृक्षारोपण	४.१.३.१ कञ्चन नदीको दुबै किनारमा र खतरामा भएको स्थानमा वृक्षारोपण गरी माटोलाई स्थिर बनाईनेछ ।	स्थानीय तह	भू:क्षय तथा नदी कटानको सम्भावना कम गर्न	
४.१.४ जोखिमको पूर्व तयारी	४.१.४.१ पूर्व सूचना प्रणालीको विकास/जडान गरिनेछ (यान्त्रिक विकास सँगसँगै व्यवस्थापन समिति र स्थानीय जनताबीचको संचार प्रणाली बलियो बनाउने) ।	स्थानीय तह	प्रकोपबाट हुने जोखिमको न्यूनीकरण गर्ने	अन्य पालिकाबाट समेत सुचना प्राप्त गर्ने तवरले

रणनीति	कार्यनीति	जिम्मेवार निकाय	उद्देश्य	कैफियत
				प्रविधिको विकास गर्ने
	४.१.४.२ प्रकोपको समयमा आवश्यक पर्ने सुरक्षा सामाग्रीहरूको पूर्व संकलन गरिनेछ ।	स्थानीय तह		
	४.१.४.३ स्थानीयलाई प्रोकोपको समयमा कसरी सुरक्षित रहन सकिन्छ भन्ने बारेमा पूर्व क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिनेछ ।	स्थानीय तह; सम्बन्धित क्षेत्र काम गर्ने निजी संस्था, NGO, INGO		
४.१.५ दक्ष जनशक्तिको आवश्यकता	४.१.५.१ प्रकोपसम्बन्धी काम गर्नको लागि स्थानीय तहमा प्रकोप विज्ञको नियुक्ति गरिनेछ ।	स्थानीय तह	प्राविधिक रुपमा प्रकोप व्यवस्थापन हुने	

लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजनाको अनुमानित वार्षिक बजेट

तालिका: लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजनाको अनुमानित वार्षिक बजेट

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट हजार मा (000/-)					कैफियत
			पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	
विपद व्यवस्थापन								
४.१.१	४.१.१.१	पालिकाको Hazard mapping	५००	-	-	-	-	
४.१.२	४.१.२.१	विपद व्यवस्थापन योजनाको निर्माण	-	५००	-	-	-	
४.१.४	४.१.४.१	पूर्व सूचना प्रणालीको विकास/जडान	-	५००	-	१००	-	

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट हजार मा (०००/-)					कैफियत
			पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	
	४.१.४.२	प्रकोपको समयमा आवश्यक पर्ने सुरक्षा सामाग्रीहरूको पूर्व संकलन	२००	३००	३००	३५०	३५०	
	४.१.४.३	स्थानीयलाई प्रकोपको समयमा कसरी सुरक्षित रहन सकिन्छ भन्ने बारेमा पूर्व क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	१००	१००	१५०	१५०	२००	
४.१.५	४.१.५.१	स्थानीय तहमा प्रकोप विज्ञको नियुक्ति गर्नुपर्ने	५००	५००	५५०	६००	६५०	
			१३००	१९००	१०००	१२००	१२००	६६००

यसरी हेर्दा पाँच वर्षको लागि विपद् व्यवस्थापन गर्ने कार्यको लागि जम्मा १,३२,००,००० (१ करोड बत्तिस लाख) लाग्ने देखिन्छ। पहिरो नियन्त्रण, नदीमा कटान रोक्ने कार्य आदिको लागि पालिकले छुट्टै बजेटको विनियोजन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

बजेटको सम्भावित स्रोत

आगामी वर्षहरूमा वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनका लागि विनियोजन गरिने आन्तरिक बजेटबाटै यस योजनाको कार्यान्वयन गर्न सकिने देखिएको छ। बजेट नपुगेको अवस्थामा वातावरण क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न निजि संस्था एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दातृ निकायहरूसँग समन्वय गरेर कार्य अगाडि बढाउन सकिनेछ । विशेषगरी landfill site र waste water treatment plant निर्माणका लागि दातृ निकायको आवश्यकता पर्ने देखिन्छ ।

नतिजा सूचक

यस प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरिएको विपद् व्यवस्थापन योजना योजनाका कार्यक्रमहरूको मुल्यांकनका लागि आवश्यक नतिजा सूचकहरू तालिका १६ मा सूचीबद्ध गरिएको छ ।

तालिकाः विपद् व्यवस्थापन योजना योजनाका कार्यक्रमहरूको नतिजा सूचक

क्र.सं.	नतिजाको तह	नतिजा सूचक	इकाई	आधार वर्ष	अन्तिम वर्ष
	विपद व्यवस्थापन				
	असर	विपद व्यवस्थापन योजना निर्माण			
	असर	पूर्व सुचना प्रणालीको जडान	संख्या		२
	असर	विपदबाट बच्न अपनाउनुपर्ने क्रियाकलापसम्बन्धी प्रदान गरिएको तालिमको संख्या/उक्त तालिममा सहभागी जनसंख्या	प्रतिशत		>८० स्थानीयको सहभागिता
	असर	वृक्षारोपण गरिएको अनुपात	प्रतिशत		५० ले वृद्धि

परिच्छेद - पाँच
पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

५.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमै कार्यान्वयन गर्न संस्थागत क्षमता लेखाजोखा गरी सोको तयारी आवधिक रुपमा अद्यावधिक गर्न जरुरी हुन्छ। सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुमा विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना, मेशिन र औजार, सीप विकास, जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता क्रियाकलापहरु समावेश गरिएका छन्। यस विपद् व्यवस्थापन योजना अद्यावधिक गर्नु पनि विपद् पूर्वतयारी कार्य नै हो। विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषयक्षेत्रगत रुपमा सामान्य पूर्वतयारीको कार्ययोजना देहाय बमोजिम हुने गरी तर्जुमा गरिएको छः

५.१.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	विपद् व्यवस्थापन योजना अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष असोज सम्म	गाउँपालिका	प्रत्येक आर्थिक वर्षमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
२.	विपद्को क्षति, नोक्सानी मूल्याङ्कनको लागि सर्वेक्षण टोली गठन र पुनर्गठन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम सर्वेक्षणका लागि सहायक टोलीहरू गठन गर्ने र तालिम आयोजना गर्ने	प्रत्येक वर्ष मनसुन शुरु हुनु पूर्व	गाउँपालिका र हरेक वडामा	गाउँपालिकामा एक र हरेक वडामा एक एक वटा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति
३.	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, क्षति लेखाजोखा गर्न विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फाराम तयार गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक सम्म	गाउँपालिका	३०० प्रति	सामाजिक विकास शाखा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४.	राहत वितरणका लागि सिफारिस फाराम लगायतका कागजात तयारी तथा अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष मंसिर सम्म	गाउँपालिका	३०० प्रति	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
५.	प्रकोपको प्रकृति अनुसार खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा,वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
६.	खोज तथा उद्धारका लागि गठित टोलीको निमित्त तालिम आयोजना गर्ने र परिचालन हुने प्रक्रिया निर्धारण गर्ने	प्रत्येक वर्ष पौष सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, सूरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र
७.	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मर्मत र व्यवस्थापन गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	हरेक वडामा कम्तिमा एक सेट	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
८.	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सूची र सम्पर्क व्यक्तिको विवरण तयार गर्ने	निरन्तर	गाउँपालिका	२ वटा एम्बुलेन्स	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ शाखा
९.	बाढी/नदी कटान, पहिरो, भूकम्पबाट बच्न र बचाउन सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी अध्यावधिक सूची तयार गर्ने	निरन्तर	वडा अनुसार	आवश्यकता अनुसार हरेक वडामा	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
१०.	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलहरूको सूची स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	प्रत्येक वडामा	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
११.	आपत्कालीन अवस्थामा आश्रय स्थलका रुपमा प्रयोग गर्ने स्थानको लागि चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	प्रत्येक वडामा	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
१२.	प्रकोपबाट समुदायलाई बचाउन आपत्कालीन आश्रय भवनहरू निर्माण गर्ने	आवश्यक्ता अनुसार	हरेक वडामा जोखिममा रहेको समुदाय नजिक	५ वटा	पूर्वाधार विकास शाखा र सम्बन्धित वडा
१३.	बाढी/नदी कटान, पहिरो, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सोबाट बच्ने उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	निरन्त	गाउँपालिकामा सञ्चालित एफ.एम, पत्रपत्रिका, माईकिङ् आदि	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै कम्तिमा २ पटक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
१४.	मानिसको ज्यान लिनसक्ने जङ्गली जनावरहरू बस्तीमा प्रवेश गरेमा सम्बन्धित समुदायलाई शिघ्र सूचना दिने प्रणालीको विकास गर्ने	निरन्तर	वडास्तर वा सम्भव भएसम्म वस्तीस्तर	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, समुदाय, विषयक्षेत्र
१५.	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	गाउँपालिका तथा वडामा	प्रमुख प्रकोपको लागि वर्षमा कम्तिमा एक एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

५.१.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	विपद्को अवस्थामा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरू पहिचान गर्ने साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने	निरन्तर	गाउँपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ वा २ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
२.	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा खाद्य सामग्री (चामल, दाल, तेल, नुन आदि) भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिकास्तर	वर्षको २ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
३.	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरू पहिचान गर्ने वा अनुवन्ध करार गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिकास्तर	कम्तिमा २ वटा ठूला पसल वा उद्योग	कृषि शाखा, वडा कार्यालय
४.	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे विषयक्षेत्रका सदस्यहरू बीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	वडास्तर	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय भन्दा पहिले कम्तिमा १ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

५.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने स्वास्थ्य तथा पोषण विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने	हरेक महिना, औषधिको गुण अनुसार	पालिकास्तर	२००० जनाको लागि	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
२.	द्रुत्त प्रतिकार्य टोली (Rapid Response Team-RRT) गठन गर्ने, क्षमता विकास र कार्यसूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रोटोकल अनुसार	पालिकास्तर	वर्षमा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३.	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक दक्ष मानव संशाधनको सूची तयार/अद्यावधिक गर्ने	वडा संख्या र जनसंख्या अनुसार	पालिकास्तर	पालिकास्तरः २५ जना वडास्तरः ५ जना	स्वास्थ्य शाखा,
४.	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने	नियमित	वडास्तर	हरेक वडामा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
५.	कोभिड-१९ महाव्याधी लगायत महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र परीक्षण तथा उपचार सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	नियमित	जोखिम युक्त बस्तिहरुमा	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

५.१.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने क्लोरीन, पियुष जस्ता औषधिको उचित भण्डारण गर्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिकास्तर	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
२.	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिकास्तर	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
३.	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गरी चालु अवस्थामा राख्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिकास्तर	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
४.	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने	निरन्तर	वडा तथा समुदायस्तरमा	हरेक प्रभावित वडाहरु	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, पूर्वाधार विकास

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने				शाखा, वडा कार्यलय तथा स्थानीय समुदाय

५.१.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्राय: सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपत्कालिन आश्रयस्थल र गैरखाद्य सामग्री विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रय वा बासको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	सबै वडामा	वडाको कुल जनसंख्याको कम्तिमा २० प्रतिशत जनसंख्यालाई पुग्ने	शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालयको सहयोगमा पूर्वाधार विकास शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
२	सम्भावित आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी अनुबन्ध करार गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	थोक विक्रेता/ खुद्रा विक्रेता/ सहकारी/ ठूला कृषक	१५० परिवारका लागि	गाउँपालिका, कृषि शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
३	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको व्यवस्थापन र संरक्षण गर्ने।	निरन्तर	सबै वडामा	वडाको कुल जनसंख्याको कम्तिमा २० प्रतिशत जनसंख्यालाई पुग्ने	पूर्वाधार विकास शाखा र वडा कार्यालय
४	गैर-खाद्य सामग्री सेटहरू भण्डारण गर्ने।	निरन्तर	पालिकास्तर, गोदाम घरहरु (Warehouse)	कम्तिमा ८० परिवारका लागि	गाउँपालिका, वडा कार्यायल नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, विषयक्षेत्र

क.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५	विपद् प्रभावित स्थान वा खुल्ला क्षेत्रमा शिविर सञ्चालन गर्ने स्थानमा सवारी साधनको प्रवन्ध गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पालिकास्तर	आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र
६	अस्थायी आश्रय वा बास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	मनसुन सुरुहुनु भन्दा अगाडी	वडास्तर	हरेक वडामा	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र

५.१.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने संरक्षण तथा सूरक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क. सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवम् प्रकाशन गर्ने।	निरन्तर	पालिका स्तर	कम्तिमा ५०० प्रति	गाउँपालिका, महिला तथा बालबालिका शाखा
२.	विपद्को समयमा अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरू (जस्तैः डिग्निटि किट) खरिद गरी भण्डारण गर्ने।	निरन्तर	पालिकाका गोदाम घरहरू	यस्तो जनसंख्याको कम्तिमा २० प्रतिशतलाई पुग्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
३.	उमेर, शारीरिक र अपाङ्गताको अवस्था अनुसार गरिनुपर्ने सेवा सहयोगका लागि प्रोटोकल तयार गरी लागू गर्ने।	तत्काल	पालिका स्तर	१ पटक	महिला तथा बालबालिका शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र
४.	विद्यालयका शिक्षक र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी तालीम दिने।	प्रत्येक वर्ष १ पटक	पालिका स्तर	हरेक विद्यालयबाट १ जना र हरेक वडाबाट २ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	शिक्षा र स्वास्थ्य शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र

क्र. सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५.	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयक्षेत्रका सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	निरन्तर	वडास्तरमा	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय अगाडी कम्तिमा १ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, अन्य सरोकारवाला

५.१.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपतकालिन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्वन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	पहिरो, कटान, बाढी, हावाहुरीले प्रभावित गर्नसक्ने विद्यालयहरूको सूची अद्यावधिक गर्ने र संभावित क्षतिको आंकलन गर्ने।	वर्षको १ पटक	वडास्तरमा	सबै वडाका विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
२.	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने।	निरन्तर	पालिकास्तर	५ वटा विद्यालयको लागि	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
३.	सम्भावित विपद्बाट सुरक्षित हुने उपाय बारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र एफ.एम. रेडियोबाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रशारण गर्ने।	निरन्तर	पालिकास्तर, विद्यालयस्तर	विद्यालयहरु र एफ.एम.बाट कम्तिमा १५ दिन (प्रकोपमा केन्द्रित भई)	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय

५.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने शीघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याङ्की, शौचालय र हातेपम्प व्यवस्था गर्ने।	निरन्तर	वडास्तरमा	सबै वडाहरूमा	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२.	विपद्बाट अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरूद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारू गर्न तत्काल प्राविधिक टोली परिचालन गर्ने।	निरन्तर	पालिकास्तर, वडास्तरमा	पालिकास्तरमा एक र वडास्तरमा एक	पूर्वाधार विकास शाखा, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा र विषयक्षेत्र
३.	सम्भावित विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा पर्ने क्षतिको शिघ्र मूल्याङ्कनको लागि टोली गठन गरी प्रशिक्षण दिने।	प्रत्येक वर्ष एक पटक	पालिकास्तर	एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
४.	सम्भावित विपदबाट कृषि, पशु, रोजगारी, सेवा, उद्योग, पर्यटन, व्यवपार लगायतका क्षेत्रमा पर्न सक्ने असरहरु न्यूनीकरण गर्ने क्रियाकलाप तय गरी कार्यन्वयन गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	पालिकास्तर	प्रभावित समूदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ

५.२ पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजनामा सही पूर्वानुमान र उपलब्ध समयको आधारमा पूर्वतयारीका कार्यहरू निर्धारण गर्नु पर्दछ। यसमा सामान्य सतर्क रहने देखि जोखिमयुक्त ठाउँमा रहेका समुदाय र स्थानान्तरण गर्न मिल्ने धन सम्पत्ति अस्थायी रुपमा सुरक्षित ठाउँमा सार्ने सम्मका क्रियाकलाप हुन सक्छन्। यस्तो योजना प्रकोपको प्रकृति, समय र संभावित प्रभावक्षेत्रको भरपर्दो आधिकारिक पूर्वसूचनाको आधारमा तय गरिनु पर्दछ। प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गरिने क्रियाकलापहरूको योजना देहाय बमोजिम तर्जुमा गरिएको छः

५.२.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको गर्नुपर्ने पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	वर्षा र आँधी/हावाहुरीको पूर्वानुमान सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (सिधै वा वेभपेज मार्फत), प्रदेश र जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट आदानदप्रदान गर्ने।	माघ देखि असोज सम्म	पालिकास्तर	दिनमा कम्तिमा १ पटक	स्थानीय आपत्कालित कार्यसञ्चालन केन्द्र/ वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
२.	बाढी/नदी कटान, पहिरो, हावाहुरी र खराब मौसमको सूचना प्राप्त हुनासाथपालिकावासी/समुदायलाई सतर्कता अपनाउन सूचना सम्प्रेषण गर्ने।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	पालिका केन्द्रबाट समुदायसम्म पहुँच हुनेगरी	पूर्वानुमानको खवर पश्चात दिनमा कम्तिमा ३ पटक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
३.	विपद् बाट हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा सबै विषयक्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	पालिकास्तर	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार थप	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
४.	पूर्वानुमान अनुसार वडास्तरीय समितिलाई जानकारी गराई विपद् सम्मुख समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने व्यवस्था मिलाउने।	पूर्वानुमान प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	पालिकास्तर	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
५.	खोज तथा उद्धार टोली र क्षतिको विवरण सङ्कलन टोलीलाई तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमान प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	पालिकास्तर	वडास्तरमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, वडा कार्यालय

५.२.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	खाद्य तथा कृषि विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक र आवश्यकता अनुसार थप	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
२.	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गरी अद्यावधिक गर्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक	कृषि शाखा
३.	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खाद्य सामग्रीहरू ढुवानीका लागि आवश्यक सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

५.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात तत्काल	पालिकास्तर	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार थप	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र
२	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने औषधी तथा उपकरण निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र
३	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवाको लागि आवश्यक जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	कोभिड-१९ लगायतका महामारीबाट सुरक्षित रहन र सतर्कता अपनाउने उपाय बारे स्थानीय टेलिभिजन, एफ.एम. रेडियो र सामाजिक सञ्जाल लगायतका माध्यमबाट प्रसारण र जानकारी प्रवाह गर्ने।	पूर्वानूमानको जानकारी प्रश्चात	वडा र समुदाय स्तरमा	प्रकोपको आधारमा निरन्तर गर्ने	गाउँपालिका, स्वास्थ्य शाखा, सूचना तथा प्रविधि शाखा र विषयक्षेत्र

५.२.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	सामाजिक विकास शाखा र विषयक्षेत्र
२	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि क्लोरिन, पियुष जस्ता औषधि तथा प्रविधिको निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा र विषयक्षेत्र
३	सरसफाईका लागि परिचालन हुनु पर्ने जनशक्ति, सवारी साधन र उपकरणहरू तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

५.२.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने आपतकालिन आश्रय र गैर खाद्य सामागी क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	आपतकालिन आश्रय र गैर-खाद्य सामग्री विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र विषयक्षेत्र
२.	आपत्कालीन आश्रय स्थलको निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	तत्कालै	वडास्तर	सम्भावित प्रकोप अनुसार	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, वडास्तरीय समिति र विषयक्षेत्र
३.	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका लागि आवश्यक जनशक्ति, सामग्री तथा औजारहरू निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, र विषयक्षेत्र
४.	सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागि आवश्यक सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र विषयक्षेत्र

५.२.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने संरक्षण र सूरक्षा क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	संरक्षण तथा सूरक्षा विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२.	विपद्जन्य घटनाबाट प्रभावितलाई परामर्श सेवा	पूर्वानुमानको	पालिकास्तर, वडास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्वास्थ्या शाखा, शिक्षा

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	दिन परामर्श टोली तयारी अवस्थामा राख्ने।	जानकारी पश्चात			शाखा, विषयक्षेत्र
३.	विपद् प्रभावित क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा आवश्यक पर्नेडिग्निटी किट लगायतका सरसामानहरूको निरिक्षण गरी तैयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमान को जानकारी पश्चात	पालिकास्त रमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

५.२.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने आपकालिन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा र विषयक्षेत्र
२.	प्रभावित हुन सक्ने विद्यालयलाई शिक्षण सामग्रीहरू सुरक्षित ठाउँमा राख्न अनुरोध गर्ने।	समन्वयात्मक बैठक पश्चात	विद्यालयस्तरमा	सम्भावित प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा
३.	विपद्को समयमा अपनाउनुपर्ने सावधानी र सूरक्षाका उपाय तथा अनुशासनका बारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने।	तत्काल	विद्यालयस्तरमा	सम्भावित प्रकोपको सिजन अनुसार	शिक्षा शाखा तथा सम्बन्धित विद्यालय
४.	विपद्को समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गर्ने।	तत्काल	पालिकास्तरमा	सम्भावित प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा तथा सम्बन्धित विद्यालय, विषयक्षेत्र

५.२.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	शिघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक र आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२.	अत्यावश्यक सेवा सुचारू गर्नका लागि आवश्यक जनशक्ति, भण्डारण गरिएका सामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गरी र तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
३.	सर्वेक्षण टोलीमा समावेश हुने व्यक्तिलाई तयारी अवस्थामा रहन अनुरोध गर्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	पालिकास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र

५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य (कार्यविधि) योजना

यस अन्तर्गत खोज, उद्धार र स्थानान्तरण तथा विपद् पश्चात् परिस्थिति सामान्य नहुन्जेल सम्म गर्नुपर्ने प्रतिकार्य र शिघ्र पुर्नलाभका कार्यहरू पर्दछन्। यसमा विपद्को समय र विपद् पश्चात् तुरुन्तै चाल्नुपर्ने खोज, उद्धार, उपचार एवम् जोखिम क्षेत्रबाट प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण र राहत वितरणका क्रियाकलापहरू समावेश गरिएका छन्। विपद् प्रतिकार्यका लागि गठित विषयक्षेत्रहरू परिचालन गर्न तपशिल बमोजिमका क्रियाकलापहरू तर्जुमा गरिएको छः

५.३.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्\प्रतिकार्य गर्न समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी योजनाहरु देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	विपद्जन्य घटना घटेमा वा घट्ने यकिन भएमा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने।	तत्काल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्पूर्ण विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२.	विपद्ले प्रभाव पारेको तथा जोखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदाय र महत्वपूर्ण सम्पत्ति सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सूरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली/कार्यदल परिचालन गर्ने।	तत्काल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय समिति
३.	विपद्मा परी घाईते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क तयार गरी खोजी गर्ने।	तत्काल	सूरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार टोली र स्वयंसेवक
४.	तत्कालै घटनाको अवलोकन, निरिक्षण गर्ने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष पेश गर्ने।	विपद् पश्चात ७२ घण्टा भित्र	सर्वेक्षण टोली
५.	विपद्बाट मृत्यु भएमा सोको तथ्याङ्क र लगत तयार गरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र शव हस्तान्तरण/व्यवस्थापन गर्ने।	विपद्को समयमा	सूरक्षा निकाय, उद्धार टोली, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, स्वयम् सेवक
६.	पीडित समुदायलाई थप जोखिमबाट बचाउन र सहयोग पुऱ्याउन अन्य विषयक्षेत्र र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
७.	बहुक्षेत्रगत सर्वेक्षण गरी क्षति, प्रभावित अवस्था र तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरू समेटी सुझाव सहितको विषयक्षेत्र केन्द्रित प्रतिवेदन (प्रारम्भिक द्रुत्त लेखाजोखा) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने।	विपद् पश्चात ७ दिन भित्र	सर्वेक्षण टोली, सम्बन्धित शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, वडास्तरीय समिति, विषयक्षेत्र
८.	समीक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक बस्ने र तर्जुमा गरिएको योजना कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्बन्धित शाखा तथा विषयक्षेत्र
९.	विस्थापित भई शिविरमा बसेका, छरछिमेक वा आफन्तको घरमा आश्रय लिएका, घरगोठ पूर्ण रूपमा नष्ट भएका, आफन्त गुमाएका, घाइते भएकाहरूलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय समिति, वडा कार्यालय
१०.	विपद्को सङ्कटकाल घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष सिफारिश गर्ने।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

५.३.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

प्रकोपबाट सिर्जित विपद्मा प्रतिकार्य गर्न खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	कृषि शाखा र विषयक्षेत्रका सदस्यहरु
२.	विपद्बाट प्रभावित भएकाहरूलाई खाद्यान्न वितरण गर्ने।	विपद्को पहिलो दिन	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
३.	सर्वेक्षण टोलीको सिफारिसको आधारमा आवश्यक खाद्य सामग्रीको व्यवस्था गरी निर्धारित मापदण्ड बमोजिम वितरण गर्ने।	दोस्रो दिन देखि निरन्तर	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, कृषि शाखा, वडास्तरीय समिति
४.	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्री अपुग हुने देखिएमा तत्काल खरिद गरी आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
५.	प्रतिकार्यका लागि गाउँपालिकाको क्षमताले नभ्याउने भएमाथप सहयोगका लागि जिल्ला तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा थप सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका अध्यक्ष वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
६.	थप खाद्य सामग्री आवश्यक भएमास्थानीय तहमा क्रियाशील मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकायहरूसँग समन्वय तथा अनुरोध गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
७.	खाद्य सामग्री वितरणमा आईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयक्षेत्रको समिक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदनस्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने।	प्रतिकार्यको आधारमा कम्तिमा एक पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

५.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्यको सन्दर्भमा स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२.	विपद्को घटनामा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
३.	स्थानीय स्तरमा उपचार हुन नसक्ने घाईते तथा विरामीलाई नजिककोस्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पताल लैजान व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
४.	महामारी रोकथाम र व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्न स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
५.	विपद् प्रभावित स्थानमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
६.	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको व्यवस्था मिलाउन खाद्य तथा पोषण क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
७.	औषधी, सूरक्षाका सामग्री (पिपिइ सेट, सर्जिकल मास्क, स्यानीटाइजर, साबुन) तथा उपकरण (थर्मल गन,भेन्टिलेटर,फ्रिज, टेष्टिङ्किट) लगायतका सामग्रीहरु पहिचान गरी सोको व्यवस्था गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका,स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

५.३.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा
२.	विपद् प्रभावित क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी एकाई, विषयक्षेत्र
३.	विपद्का कारण सिर्जित फोहोर व्यवस्थापनको कार्य गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सरसफाई एकाई, विषयक्षेत्र
४.	पियुस, क्लोरीन जस्ता खानेपानी शुद्धिकरणका औषधी तथा व्यक्तिगत सरसफाईका लागि	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी र सरसफाई एकाई, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	हाईजिन किट वितरण गर्ने र सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने		
५.	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

५.३.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२.	पहिचान भएको सुरक्षित स्थानमा आश्रय वा वासको लागि अस्थायीसंरचना निर्माण गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
३.	आवश्यक गैरखाद्य सामग्रीको वितरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५.	आपत्कालीन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू

५.३.६ संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात् तत्कालै	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२.	पहिचान भएका आवश्यकता बमोजिम गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकलाई सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात् तत्कालै र अवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३.	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गरी सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने।	अवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
४.	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तैः डिग्निटी किट वितरण गर्ने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
५.	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आंकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
६.	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

५.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१.	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
२.	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठनका सामग्रीहरूको विवरण तयार गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
३.	विद्यालय ३ (तीन) दिन भन्दा बढी बन्द हुने अवस्था भएमा आपत्कालीन शिक्षाका लागि प्रवन्ध मिलाउने	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
४.	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सरसामानको व्यवस्था गरी पठनपाठन सुचारू गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
५.	शिक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र

५.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरूद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र तत्काल सुचारू गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकिकरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
३	सार्वजनिक सेवा अवरूद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गरी सेवा सूचारु गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
४	विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा परेको प्रभाव लेखाजोखा गरी शिघ्र पुनर्लाभका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	विपद् पश्चात तीन महिना भित्र	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
५	शिघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र

परिच्छेद - छ
बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा

६.१ स्रोत-साधनको वर्तमान अवस्था

बन्दोबस्तीका सामग्रीहरुको उपलब्धताको लेखाजोखा विषयक्षेत्रका आधारमा गरिएको छ। लिखु पिके गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनाहरुमा सम्बन्धित विषयक्षेत्र अन्तर्गत उपलब्ध श्रोत साधन तथा सामग्रीहरुको विद्यमान अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छः

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान
समग्र व्यवस्थापन/ सूचना खोज तथा उद्धार	दमकल (आवश्यक औजार सेट सहित)	-	गाउँपालिका
	एक्साभेटर (जेसिवि)	-	गाउँपालिका
	लाईफ ज्याकेट	-	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
	क्लाइम्विङ डोरी	-	गाउँपालिका
	सेफ्टि हेल्मेट	१३	गाउँपालिका
	रवर बोट	-	गाउँपालिका
	स्ट्रेचर	९	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
	मेगा ह्याण्ड माइक	-	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	-	गाउँपालिका
	आगो निभाउने यन्त्र	११	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
	साईरन	-	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय
	रवरको पञ्जा	१२०	गाउँपालिका
	थ्रो व्याग	-	गाउँपालिका
	प्राथमिक उपचार किट	-	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
खाद्यान्न तथा कृषि	किटनाशक विषादी	-	कृषि शाखा
	चामल	-	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
	नुन, तेल प्याकेट	-	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
स्वास्थ्य तथा पोषण	स्यानीटरी प्याड	१२००	गाउँपालिका

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान
	इमेरजेन्सी किट	२०	गाउँपालिका
	ह्याण्डवास तथा साबुन	३००	गाउँपालिका
	पिपिई सेट/गाउन	८	गाउँपालिका
	सर्जिकल ग्लोब	८०	गाउँपालिका
	स्यानीटाईजर	२०० लि	गाउँपालिका
	क्लोरिन पाउडर	-	गाउँपालिका
	मेडिसिन	-	गाउँपालिका
	आर.एल. वोटल	३००	गाउँपालिका
	प्राथमिक उपचार बाकस/किट	७	गाउँपालिका
	एक्वा ट्याब	-	गाउँपालिका
	पि.ए.भाइल	-	गाउँपालिका
	पानी जाँच्ने किट	-	गाउँपालिका
	पाईप तथा फिटिङ्स	-	गाउँपालिका
	अस्थाई शौचालय किट	-	गाउँपालिका
आपतकालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्वारेण्टाइन व्यवस्थापन	ईन्धनबाट चल्ने आरा/ह्याक्सा (Hacksaw)	११	गाउँपालिका
	खन्ती (सव्वल)	११	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
	गैंति र वेल्चा सेट	१२	गाउँपालिका
	एयर लिफ्ट ब्याग		जिल्ला प्रशासन कार्यालय
	त्रिपाल/टेन्ट	१५	गाउँपालिका
	भाँडाकुँडा सेट	-	गाउँपालिका
	जस्तापाता	-	गाउँपालिका

नोटः यस्ता सामग्रीहरुको विषयक्षेत्रबाट प्राप्त विवरण अनुसार अभिलेख अद्यावधिक गर्ने कार्य विपद् व्यवस्थापन शाखाले नियमित रुपमा गर्नेछ।

६.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता

लिखु पिके गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनामा सबै विषयक्षेत्रका सदस्यहरू र स्थानीय समुदायहरू प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुनेछन्। यस बाहेक खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, पूर्वसूचना कार्यदल र लेखाजोखा कार्यदल सम्बन्धी दक्ष व्यक्तिहरु तालिम पछि अग्रसर रहनेछन्। यसका साथै शव व्यवस्थापन सम्बन्धी विशिष्ट ज्ञान भएका व्यक्तिहरू सूरक्षा निकायहरुसँग रहेका छन्। विपद् प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध जनशक्तिको अद्यावधिक विवरण विपद् व्यवस्थापन शाखाले नियमित रुपमा गर्नेछ । जनशक्ति सम्बन्धी विवरण हेरफेर भईरहन सक्ने हुँदा सबै विषयक्षेत्रले

विपद् प्रतिकार्यका लागि विद्यमान जनशक्तिको तथ्याङ्क नियमित रुपमा अद्यावधिक गरी एकीकृत अभिलेख राख्ने प्रयोजनका लागि विपद् व्यवस्थापन शाखामा पठाउनु पर्नेछ।

६.३ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन

विपद्जन्य घटनाहरुमा प्रतिकार्यका लागि गैरखाद्य सामाग्रीहरु र सोको भण्डारण स्थल र मानवीय सहायता स्थलको लागि देहाय अनुसारको व्यवस्था गरिएको छः

६.३.१ गैर–खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल

विपद्का घटनाहरुमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको गोदाम घर (भण्डारण स्थल) पालिकामा रहने गरि स्थापना गरिएको छ । भण्डारण स्थल सम्बन्धी विवरण देहायअनुसार रहेको छः

क्र.सं.	विवरण	स्थान	क्षमता	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्वर
१.	गोदाम घर	गा.पा. वडा नं. ४	२० टन	हिक्मत बहादुर बस्नेत	९७६३०८७०००

६.३.२ मानवीय सहायता स्थल

रामेछाप विमानस्थल परिसरमा रहेको मानवीय सहायता स्थल यस लिखु पिके गाउँपालिकाको लागि विपद् प्रतिकार्यको निमित्त उपयोग गरिनेछ। साथै वडा स्थरमा रहेका आमा समुहका भवन, मन्दिरका धर्मशाला, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्थाहरु यस पालिकामा प्रयाप्त रहेकोले मानविय सहायता स्थलको लागि समस्या नपर्ने देखिन्छ ।

६.४ थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत

माथि उल्लिखित विद्यमान स्रोत साधनका अतिरिक्त विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रहरूलाई आवश्यक पर्ने थप स्रोत, साधन र उपकरणको विवरण तथा सोको अनुमानित लागत देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

क्र.सं	बन्दोबस्तीको सामाग्रीको नाम	अ.मुल्य
१.	डोजर - एस्काभेटर	१.३ करोड
२.	सवारी साधन (टीपर, ट्रक, ट्र्याक्टर (इन्धन सहित)	१ करोड
३.	एम्बुलेन्स	३५ लाख
५.	बारुण यन्त्र	५० लाख
६.	शव बाहन	२५ लाख
७.	टेन्ट	२५ हजार
८.	स्लिपीङ व्याग	२ हजार
९.	ब्लाङ्केट	१.५ हजार

क्र.सं	बन्दोबस्तीको सामाग्रीको नाम	अ.मुल्य
१०.	पोर्टेवल ट्वाईलेट	५ हजार
११.	ग्यालेन	१ सय
१२.	सावुन	२० रुपैया
१३.	दन्त मन्जन, ब्रस	१५० रुपैया
१४.	जुत्ता, चप्पल	६ सय
१५.	कीटनाशक औषधी	२ सय
१६.	क्यामेरा	२० हजार
१७.	रेडियो	२ हजार
१८.	टर्च	५ सय
१९.	सिठी	५ रुपैया
२०.	सर्च लाईट	१००० रुपैया
२१.	थप व्याट्री	५ सय
२२.	तारजाली	५ हजार
२३.	बोरा	२० रुपैया
२४.	बन्चरो	४-५ सय
२५.	पिक - साबेल	३ सय
२६.	डोरी र क्यारोविना	२ हजार
२७.	टयूब	५ सय
२८.	लाइफ ज्याकेट	२५ सय
२९.	प्लाष्टिक ड्रम	८सय
३०.	बाँस	५ सय
३१.	मल्टी प्रपोच टुल	२ हजार
३२.	भर्‍याङ्ग (फोल्डीङ्ग सीढी)	४ हजार
३३.	आगलागी नियन्त्रणका लागि आवस्यक पर्ने सामाग्री तथा लुगा (Fireproof suit, mask, glove and boot, Fire rescue cooling vest, Fire extinguisher, Air breathing apparatus, Fire blankets)	२० लाख
३४.	खोला तथा नदीमा उद्धारको लागि आवस्यक पर्ने सामाग्री (Life jacket, Raincoat, Water Rescue Throw Bags, Rope, Water Rescue Drysuits, Personal Flotation Devices, Water Rescue Helmets, Rescue Sleds / Boards / Rafts)	२० लाख
३५.	पहाड, खोच तथा ईनार फसेकालाई उद्धार गर्नको लागि आवस्यक पर्ने सामाग्री (Rope, Oxygen cylinder, Face mask, Gas mask, Hand gloves, Gum boot, Safety shoes , Helmet, Dragon light, emergency light, Rappelling rope, Climbing rope, Descenders, Ascenders, harness, Safety net, Hand tool set, Safety jacket, spad, pickaxe, Mega phone, P.A. system, power tool, manikin, folding shovel, stretcher etc.)	
३६.	मेडिकल फस्ट रेस्पोन्सका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्री । (First-aid manual, List of emergency phone numbers, Sterile gauze pads of different sizes, Adhesive tape, Adhesive bandages, Elastic bandage,	१० लाख

क.सं	बन्दोबस्तीको सामाग्रीको नाम	अ.मुल्य
	Splint, Antiseptic wipes, Soap, Antibiotic ointment, Antiseptic solution, Acetaminophen and ibuprofen, Tweezers, Sharp scissors, Safety pins, Disposable instant cold packs, Calamine lotion, Alcohol wipes or ethyl alcohol, Thermometer, Tooth preservation kit, Plastic non-latex gloves, Flashlight and extra batteries, Blanket, Mouthpiece for giving CPR)	
३७.	लाश व्यवस्थापनका लागि आवस्यक पर्ने सामाग्रीहरु (एप्रोन, मास्क, ग्लोव, चस्मा, रवर बुट, डोरी, मृत व्यक्तिका सामाग्री राख्ने प्लाष्टीकका झोला, लाश राख्ने प्लाष्टीक व्याग, पीक, सावेल, शव वाहन)	५ लाख
३८.	भुकम्प पश्चातको उद्धारका लागि CSSR का सामाग्री (Bolt-cutter, Chainsaws, Chipping hammser, Chisel, Circular saw, Come-along, Crowbar, Reciprocating saw, Rotary hammer, Rotary rescue saw, Hacksaw, Hammer, Pry bar, Hydraulic jack, Saw, Shovels, Sledgehammer, Pliers, Keyhole saw, Screwdriver, Latex gloves, Halogen lights, Megaphone, Extension cord, Fire extinguisher, Generator, Handheld radios, Safety vest, Safety cones, Ladder, Wood piece)	५५ लाख
३९.	गाउँपालिका सवै वडा, सडक, नदी, बस्ती, खुला ठाउ, स्कुल, स्वास्थ्य चौकी देखिने नक्शा	५ हजार
४०.	विपद् जोखीम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन योजना	
४१.	आपतकालिन कोष	

परिच्छेद - सात
विविध

७.१ स्रोत साधनको व्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापनका लागि लिखु पिके गाउँपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ। यस विपद् योजनामा स्वीकृत क्रियाकलापका लागि उक्त कोषमा उपलब्ध बजेट पर्याप्त भएमा विषयक्षेत्रलाई बजेटको आवश्यकता र उपलब्धताका आधारमा रकम निकासा गरिनेछ। कोषमा पर्याप्त बजेट उपलब्ध नभएको अवस्थामा स्वीकृत बार्षिक बजेटबाट यस्तो रकम उपलब्ध गराईनेछ। स्वीकृत क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्ने कार्य वडा कार्यालय मार्फत् हुन सक्ने अवस्थामा यस्तो रकम सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई उपलब्ध गराईनेछ।

गाउँपालिकाको आफ्नो स्रोत साधनले कार्यान्वयन सम्भव नहुने क्रियाकलापको लागि प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत् सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ। साथै थप आवश्यक सहयोगका लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा विकास साझेदार संस्था, स्थानीय सामाजिक सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ।

७.२ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि छिमेकी पालिकासँग सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ। यस्तो सहयोग विशेष गरी नदी कटान, पहिरो, बाढी र आगलागीको समयमा प्रतिकार्यका लागि दमकल, एम्बुलेन्स तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता सामग्रीको उपयोगमा केन्द्रीत हुनेछ। अन्य किसिमका थप सहयोग आदानप्रदान गर्न कार्यपालिकाले अन्य स्थानीय तहहरुसँग आवश्यक समझदारी वा सम्झौता गर्न सक्नेछ।

नेपाल सरकार, प्रदेश तथा जिल्ला स्थित कार्यालयहरूबाट समेत विपद् प्रतिकार्यको लागि स्रोत, साधन प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला स्थित अन्य गैह्र सरकारी निकाय तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी थप स्रोत परिचालन गरिनेछ। जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग विपद् सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ।

७.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

७.३.१ लक्ष्य र सूचकहरू

यस योजनामा गाउँपालिकामा विपद्बाट प्रभावित हुने परिवार, मृत्यु हुने तथा घाईतेको सङ्ख्या एवम् आर्थिक क्षतिको न्यूनीकरण गर्ने लक्ष्य लिईएको छ। यस योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन र समीक्षाको लागि देहाय बमोजिमको लक्ष्य सूचकहरु निर्धारण गरिएको छः

क्र.सं.	सूचक	आधार वर्ष (२०८०/८१)	लक्ष्य		
			२०८१/८२	२०८२/८३	२०८३/८४
१.	पालिका क्षेत्रमा विपद्बाट हुने मानवीय क्षतिको दर कम भएको हुनेछ।				
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत सङ्ख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)				
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.	विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको सङ्ख्या उल्लेख्य मात्रामा कम भएको हुनेछ।				
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.२	विपद्बाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
३.	विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षतिमा कमी आएको हुनेछ।				
४.	गाउँपालिका र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्ने संयन्त्र सङ्ख्या				
५.	बहु–प्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना आंकलन, उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि भएको हुनेछ।				
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहु–प्रकोप अनुगमन तथा	-	-		

क्र.सं.	सूचक	आधार वर्ष (२०८०/८१)	लक्ष्य		
			२०८१/८२	२०८२/८३	२०८३/८४
	पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत				
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसङ्ख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसङ्ख्याको प्रतिशत				
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागू भएका वडाहरूको सङ्ख्या				
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिम सम्बन्धी सूचना तथा जानकारी जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने समुदाय				
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसङ्ख्या				

७.३.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन

यस योजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्नेछ। उक्त समितिले माथि उल्लिखित सूचकहरुको आधारमा नियमित रुपमा योजना कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदनमा औंल्याईएका सुधार गर्नुपर्ने विषयलाई सम्बन्धित विषयक्षेत्रले सुधार गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ र योजनामा नै सुधार गर्नुपर्ने अवस्थामा विपद् व्यवस्थापन योजनाको परिमार्जन गर्दा समावेश गरिनेछ। यस योजनाको पूनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण सङ्कलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछः

विवरण	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
योजना कार्यान्वयनको समिक्षा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आवधिक रुपमा समिक्षा बैठक गर्ने	कार्तिक महिना
			माघमहिना
			बैशाख महिना
			श्रावण महिना (आगामी आ.व. को)
योजनाको पुनरावलोकन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विषयक्षेत्र अनुसारका क्रियाकलापहरुको पुनरावलोकन गरी योजना अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक मसान्त

७.४ क्षमता विकास रणनीति र योजना

विपद् व्यवस्थापन योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष स्रोत व्यक्ति तथा संस्थाहरूको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछः

क्र.सं.	क्षमता विकास क्रियाकलापहरु	जिम्मेवारी	समयतालिका
१.	विषयक्षेत्रका जनशक्तिलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयमा अभिमुखिकरण, तालिम र अभ्यासको व्यवस्था गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
२.	वडास्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखिकरण, तालिम प्रदान गर्ने।	विपद् व्यवस्थापन शाखा	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
३.	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आगामी आ. व. योजना तर्जुमा प्रक्रिया शुरु हुनु भन्दा अगावै
४.	विपद् प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरू र स्थानीय स्वयंसेवकहरूलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न विषयक्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि
५.	बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरू व्यवस्थापनका लागि विषयक्षेत्रहरूको क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि

सन्दर्भ सामग्री

१. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रति कार्ययोजना, सोलुखुम्बु, २०७९

२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (सङ्घीय ऐन), नियमावली, २०७५

३. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

४. लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

५. लिखु पिके गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना

अनुसूची

अनुसूची-१

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण

क्र. सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	मिना कार्की (बस्नेत)	संयोजक	गा.पा. अध्यक्ष	९८५२८२००३०
२	ङवाङ ल्हाक्पा शेर्पा	सदस्य	गा.पा. उपाध्यक्ष	९८५१३२७२३६
३	काजिमान राई	सदस्य-सचिव	प्र.प्र.अ.	९८५११७९३१२
४	मिङमार गेल्जे शेर्पा	सदस्य	वडा अध्यक्ष	९८४४३७२५८३
५	मणिकुमार बस्नेत	सदस्य	वडा अध्यक्ष	९८४१२०७०४२
६	ध्रुव बहादुर बस्नेत	सदस्य	वडा अध्यक्ष	९८४९४४४५७८
७	हिक्मत बहादुर बस्नेत	सदस्य	वडा अध्यक्ष	९८६७९९८१४९
८	डिमा छिरि लामा	सदस्य	वडा अध्यक्ष	९८६१६९४२३६
९	पदेन सदस्य	सदस्य	चौंलाखर्क प्रहरी चौकी प्रमुख	९८५२८९००४९
१०	पदेन सदस्य	सदस्य	पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख	९८६१०४७०१०
११	उद्दव बस्नेत	सदस्य	नेपाल स्काउट (लिखुपिके शाखा)	९८६३९७४००६
१२	पोष्टकुमार बस्नेत	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा, लिखुपिके गाउँपालिका)	९८४१२०२२६४
१३	ज्ञानु कार्की	सम्पर्क व्यक्ति	स्यास्थ्य संयोजक (विपद् व्यवस्थापन हेर्ने कर्मचारी)	९८५१२१५२८९

आज मिति २०८० **चैत्र ६** गते बुधवारका दिन यस लिखुपिके गाउँपालिकाको अध्यक्ष श्री मिना कार्की (बस्नेत)को अध्यक्षतामा तपशील वमोजिमको कार्यपालिका सदस्यको उपस्थितिमा १६ औं गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बसी निम्नानुसारको निर्णय गरियो:

उपस्थिति

क.सं.	नाम थर	पद	हस्ताक्षर
१.	श्री मिना कार्की (बस्नेत)	अध्यक्ष	
२.	श्री ङ्वाङ ल्हाक्पा शेर्पा	उपाध्यक्ष	
३.	श्री मिङ्मार गेल्जे शेर्पा	१ नं. वडा अध्यक्ष	
४.	श्री मणिराजा बस्नेत	२ नं. वडा अध्यक्ष	
५.	श्री ध्रुवबहादुर वस्नेत	३ नं. वडा अध्यक्ष	
६.	श्री हिक्मतवहादुर वस्नेत	४ नं. वडा अध्यक्ष	
७.	श्री ङिमाछिरि लामा	५ नं. वडा अध्यक्ष	
८.	श्री सोममाया श्रेष्ठ	कार्यपालिका सदस्य	
९.	श्री शोभादेवी लामिछाने	कार्यपालिका सदस्य	
१०.	श्री सबिता बि.क.	कार्यपालिका सदस्य	
११.	श्री चित्रमाया बराईली	कार्यपालिका सदस्य	
१२.	श्री निरकुमार बि.क.	कार्यपालिका सदस्य	
१३.	श्री मानवहादुर भुजेल	कार्यपालिका सदस्य	
१४.	श्री काजीमान राई	सचिव	
१५.	रेख बहादुर राई	सह- लेखापाल	

छलफलका विषयबस्तुहरु

अनुसूची-२
विषयक्षेत्रका संयोजक तथा पदाधिकारीहरूको विवरण

क.सं.	विषयगत क्षेत्र	संयोजक	फोन नं.	कैफियत
१.	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	मिना कार्की बस्नेत	९८५२८२००३०	गा.पा. अध्यक्ष
२.	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	ङवाङ ल्हाक्पा शेर्पा	९८५१३२७२३६	गा.पा. उपाध्यक्ष
३.	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	मणिकुमार बस्नेत	९८४१२०७०४२	वडा अध्यक्ष-२
४.	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	मिङमार गेल्जे शेर्पा	९८४४३७२५८३	वडा अध्यक्ष-१
५.	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर–खाद्य सामग्री क्षेत्र	ध्रुव बहादुर बस्नेत	९७६३०८७०००	वडा अध्यक्ष-३
६.	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र			कार्यपालिका सदस्य
७.	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	हिक्मत बहादुर बस्नेत	९७६३०८७०००	वडा अध्यक्ष-४
८.	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	निरकुमार		कार्यपालिका सदस्य

१. समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रः

संयोजकः मिना कार्की (बस्नेत), अध्यक्ष
सदस्यः ङवाङ ल्हाक्पा शेर्पा, उपाध्यक्ष
सदस्यः मिङमार गेल्जे शेर्पा, वडा अध्यक्ष (वडा नं. १)
सदस्यः मणिकुमार बस्नेत, वडा अध्यक्ष (वडा नं. २)
सदस्यः ध्रुव बहादुर बस्नेत, वडा अध्यक्ष (वडा नं. ३)
सदस्यः हिक्मत बहादुर बस्नेत, वडा अध्यक्ष (वडा नं. ४)
सदस्यः डिमाछिरी लामा, वडा अध्यक्ष (वडा नं. ५)
सदस्यः रेख बहादुर दाई, आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख
सदस्य सचिवः काजीमान राई, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

२. खाद्य तथा कृषि क्षेत्रः

संयोजकः ङवाङ ल्हाक्पा शेर्पा, उपाध्यक्ष
सदस्यः निमा लामा, स्थानीय व्यवसायी
सदस्य सचिवः बन्दना भट्टराई, कृषि शाखा प्रमुख

३. स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रः

संयोजकः मणिकुमार बस्नेत, वडा अध्यक्ष (वडा नं. २)

सदस्यः मानबहादुर भुजेल

सदस्य सचिवः ज्ञानु कार्की, स्वास्थ्य शाखा प्रमुख

४. खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रः

संयोजकः मिङमार गेल्जे शेर्पा, वडा अध्यक्ष (वडा नं. १)

सदस्यः सबिता बि. क.

सदस्य सचिवः अर्जुन बस्नेत, खा.पा. स.टे.

५. आपत्कालीन आश्रय तथा गैर—खाद्य सामग्री क्षेत्रः

संयोजकः ध्रुव बहादुर बस्नेत, वडा अध्यक्ष (वडा नं. ३)

सदस्यः प्रेम कुमार बस्नेत

सदस्य सचिवः प्रमोदराज खत्री, जिन्सी शाखा प्रमुख

६. संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रः

संयोजकः शोभा लामिछाने

सदस्यः रश्मिला देवकोटा

सदस्य सचिवः प्रहरी प्रमुख चौंलाखर्क प्रमुख

७. आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रः

संयोजकः हिक्मत बहादुर बस्नेत, वडा अध्यक्ष (वडा नं. ४)

सदस्यः मनमाया क्षेष्ठ

सदस्य सचिवः रेखराज बस्नेत, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख

८. शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रः

संयोजकः निरकुमार बि. क.

सदस्यः चित्रमाया बराइली

सदस्य सचिवः सुजन शर्मा, पूर्वाधार शाखा प्रमुख

१. प्रस्ताव नम्बर १ उपर छलफल गर्दा मिति २०८० फागुन १८ गते बसेको कार्यपालिका बैठकमार्फत् भएका निर्णयहरु के कति कार्यान्वयन भए र के कति भएनन् ? नहुनुका कारण के के हुन् भनेर ब्यापक छलफल गरी कार्यान्वयन हुन बाँकी रहेको निर्णयहरु यथाशिघ्र कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ उपर छलफल गर्दा यस गाउँपालिकाको सूचना प्रविधि अधिकृतमा कार्यरत भोला बस्नेतले दिएको राजिनामा कार्यालयबाट स्वीकृत भइ उक्त पद रिक्त रहेको हुँदा सो रिक्त स्थानमा निमायनुसार पदपुर्ती गर्नका लागि विज्ञापन प्रकाशन गर्ने निर्णय गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ उपर छलफल गर्दा यस गाउँपालिकाको वडा नं. ५ को पातालमा एम्.बी. दुगड काठमाडौंद्वारा निर्माण सम्पन्न भई परीक्षण कालमा रहेको पान हिमालय इनर्जी प्रा.लि., हाइड्रोपावरको टनेलमा समस्या भई विभिन्न स्थानमा पानी चुहिएर जमिन भासिने, चिरा पर्ने समस्या भएको कारण स्थानीय बासीहरु त्रसित रहेको छ । टनेलबाट पानी चुहिएर पहिरो गई ठूलो जन धनको क्षति हुन सक्ने देखिएको हुँदा आजैका मितिबाट टनेलमा जाने पानी बन्द गरी आवश्यक मर्मत सम्भार गरेरमात्र टनेलमा पानी छानड्नका लागि सम्वन्धित हाइड्रो पावर कम्पनीलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

४. प्रस्ताव नम्बर ४ उपर छलफल गर्दा **विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन, २०७४ (संशोधनसहित)** को दफा १७ मा भएको व्यवस्था वमोजिम गाउँपालिकाको अध्यक्षको अध्यक्षतमा तपशील वमोजिमको स्थानीय विपद व्यवस्थान समिमि गठन गर्ने निर्णय गरियो:

तपशील

क.सं.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	मीना कार्की (बस्नेत)	अध्यक्ष	९८५२८२००३०
२	ङ्वाङल्हाक्पा शेर्पा	सदस्य	९८५१३२७२३६
३	मिङ्मार ग्याल्जे शेर्पा	सदस्य	९८४४३७२५८३
४	मणिकुमार बस्नेत	सदस्य	९८४१२०७०४२
५	धुबबहादुर बस्नेत	सदस्य	९८४९४४४५७८
६	हिक्मत वहादुर बस्नेत	सदस्य	९८६७९९८१४९
७	डिमा छिरी लामा	सदस्य	९८६१६९४२३६
८	प्रहारी चौकी चौलाखर्कका प्रमुख	सदस्य	९८५२८९००४९
९	पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख	सदस्य	९८६१०४७०१०
१०	उद्धव बस्नेत (नेपाल स्काउट, लिखुपिके शाखा)	सदस्य	९८६३९७४००६
११	ज्ञानु कार्की (स्वस्थ्स संयोजक)- सम्पर्क व्यक्ति	सदस्य	९८५१२१५२८९
१२	पोष्टकुमार बस्नेत (नेपा रेडक्रश सोसाइटी उपशाखा, लिखुपिके गाउँपालिका)	सदस्य	९८४१२०२२६४
१३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य सचिव	९८५११७९३१२

५. प्रस्ताव नम्बर ५ उपर छलफल गर्दा यस गाउँपालिकाको **विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाकोद**को परिच्छेद २ को २.८ मा भएको व्यवयस्था वमोजिम तपशील वमोजिमको विषय क्षेत्र निर्धारण गरी समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो:

(क) समग्र व्यवस्थापन, सूचना तथा खोज उद्धार क्षेत्र

संयोजक : मिना बस्नेत (कार्की) गाउँपालिका अध्यक्ष
सदस्य : ङ्वाङ ल्ह्याक्पा शेर्पा, उपाध्यक्ष
सदस्य : मिङ्मार गेल्जे शेर्पा, १ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : मणिराज बस्नेत, २ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : धुबबहादुर बस्नेत, ३ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : हिक्मतबहादुर बस्नेत, ४ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : डिमाछिरी लामा, ५ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : रेखबहादुरा राई, आर्थिक प्रशासक शाखा प्रमुख
सदस्यसचिव : काजीमान राई, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(ख) खाद्य तथा कृषी क्षेत्र

संयोजक : ङ्वाङ ल्ह्याक्पा शेर्पा, उपाध्यक्ष
सदस्य : निमा शेर्पा, स्थानीय व्यवसायी,

सदस्यसचिव : बन्दना भट्टराई, कृषी शाखा प्रमुख

(ग) स्वस्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

संयोजक : मणिराज बस्नेत, २ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : मानबहादुर भुजेल
सदस्यसचिव : ज्ञानु कार्की, स्वस्थ्य शाखा प्रमुख

(घ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

संयोजक : मिङ्मार गेज्ने शेर्पा, १ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : सविता बि.क.
सदस्यसचिव : अर्जुन बस्नेत, खा.पा.स.टे.

(ङ) आपतकालीन आश्रय तथा गैर खाद्य सामाग्री क्षेत्र

संयोजक : धुबबहादुर बस्नेत, ३ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : प्रम कुमार बस्नेत
सदस्यसचिव : प्रमादराज खत्री, जिन्सी शाखा प्रमुख

(च) संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र

संयोजक : शोभा लामिछाने
सदस्य : रश्मिला देवकोटा
सदस्यसचिव : प्रहरी चौकी चौलाखर्कका प्रमुख

(छ) आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र

संयोजक : हिक्मतबहादुर बस्नेत, ४ नम्बर वडाध्यक्ष
सदस्य : सोममाया श्रेष्ठ
सदस्यसचिव : रेखराज बस्नेत, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख

(ज) शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

संयोजक : निरकुमार बि.क.
सदस्य : चित्रमाया बराइली
सदस्यसचिव : सुजन शर्मा, पूर्वाधार शाखा प्रमुख

६ प्रस्ताव नम्बर ६ उपर छलफल गर्दा यस गाउँपालिकाको बारौं गाउँसभाबाट यस गाउँपालिकालाई अत्यावश्यक रहेको विपद व्यवस्थापन योजना तयारी गर्नका लागि इन्टेन्सिभ स्टडी एण्ड रिसर्च सेन्टर काठमौंसँग सम्झौता भई मिति २०८० फागुन १५ गते कार्यादेश दिइएकोमा उक्त परामर्शदाता संस्थाका तर्फबाट सबै वडाकार्यालयमा छलफल तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गरी प्रस्तुतीकरण गरियो । साथै बारौ गाउँसभा बैठकबाट नै यस गाउँपालिकाको बतावरण व्यवस्थापन योजना तयार गर्नका लागि यस गाउँपालिका र अजान्ता सोलुसन्स प्रा.लि., काठमाडौसँग सम्झौता भई मिति २०८० फागुन १७ गते कार्यादेश दिईएकोमा उक्त परामर्शदाता संस्थामार्फत् समेत बैठकमा प्रस्तुतीकरण गरियो । सो क्रममा दिइएको सुझावहरुलाई आगामी प्रतिवेदनमा समावेश गरेर पुन छलफलका लागि पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

७ प्रस्ताव नम्बर ७ उपर छलफल गर्दा यस गाउँपालिकाका लागि अत्यावश्यक रहेको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नका लागि यस गाउँपालिकामा दक्ष जनशक्ति नभएको हुँदा सो कार्य गर्नका लागि सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ बमोजिमा परामर्श दाता संस्थामार्फत् सो कार्य गर्ने र सो का लागि नियमानुसार लागत अनुमान बनाउने निर्णय गरियो । साथै सो कार्याका लागि आवश्यक बजेट गतसालको मौज्दात (आन्तरिक आय) बाट भुक्तानी दिने निर्णय गरियो ।

अनुसूची-३

गाउँपालिकाको नक्सा तथा छलफल गरिएका फोटोहरू

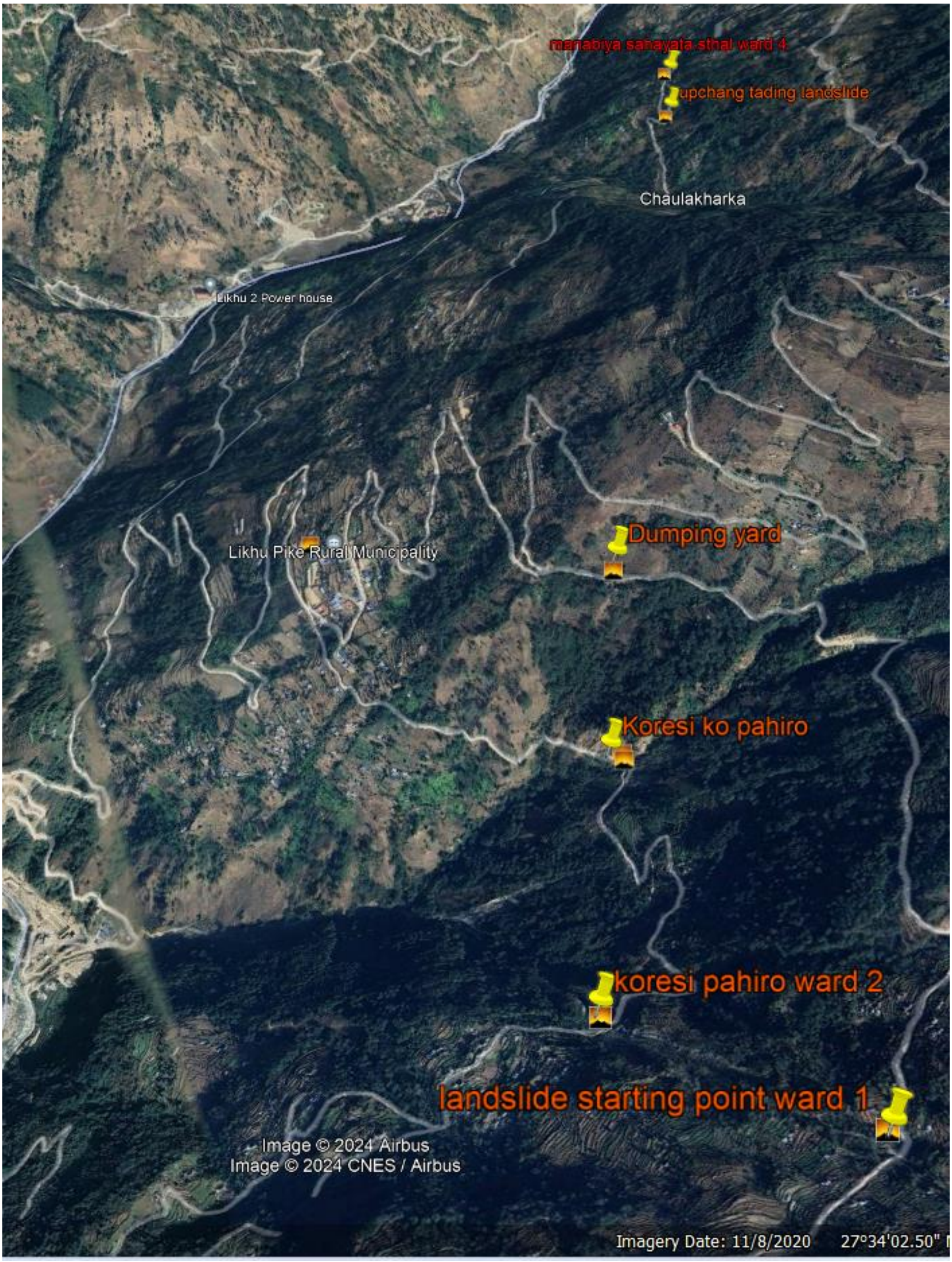

Geometry	Latitude	Longitude	Elevation	Remarks
POINT Z (86.38614833 27.53036667 2644.100)	27.53036667	86.38614833	2644.1	ward 1 office
POINT Z (86.38318667 27.54049500 2101.300)	27.540495	86.38318667	2101.3	landslide starting point ward 1
POINT Z (86.38449000 27.55347667 1929.000)	27.55347667	86.38449	1929	Dumping yard
POINT Z (86.38342167 27.55009833 1689.600)	27.55009833	86.38342167	1689.6	Koresi ko pahiro
POINT Z (86.38343667 27.55023000 1744.600)	27.55023	86.38343667	1744.6	koresi pahiro starting point
POINT Z (86.37868667 27.55725333 1900.600)	27.55725333	86.37868667	1900.6	gaun palika office
POINT Z (86.43449333 27.59624167 2232.500)	27.59624167	86.43449333	2232.5	Likhu pike ward 5 office
POINT Z (86.40912333 27.58395000 1542.600)	27.58395	86.40912333	1542.6	kinja Khola
POINT Z (86.40031333 27.57904667 1718.500)	27.57904667	86.40031333	1718.5	ward 4 office
POINT Z (86.39596833 27.57462667 1797.300)	27.57462667	86.39596833	1797.3	manabiya sahayata sthal
POINT Z (86.39507667 27.57262000 1746.300)	27.57262	86.39507667	1746.3	upchang tading landslide
POINT Z (86.38036833 27.54454833 1853.400)	27.54454833	86.38036833	1853.4	koresi pahiro ward 2

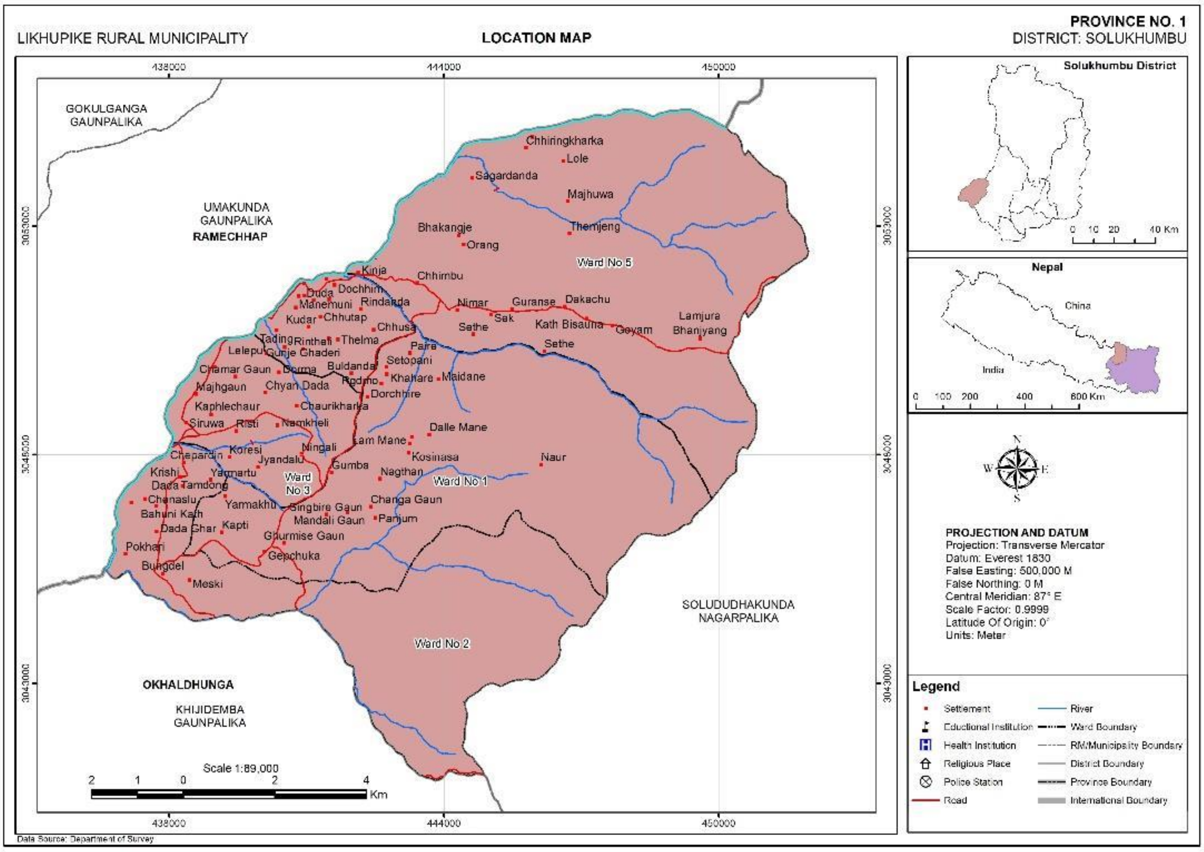

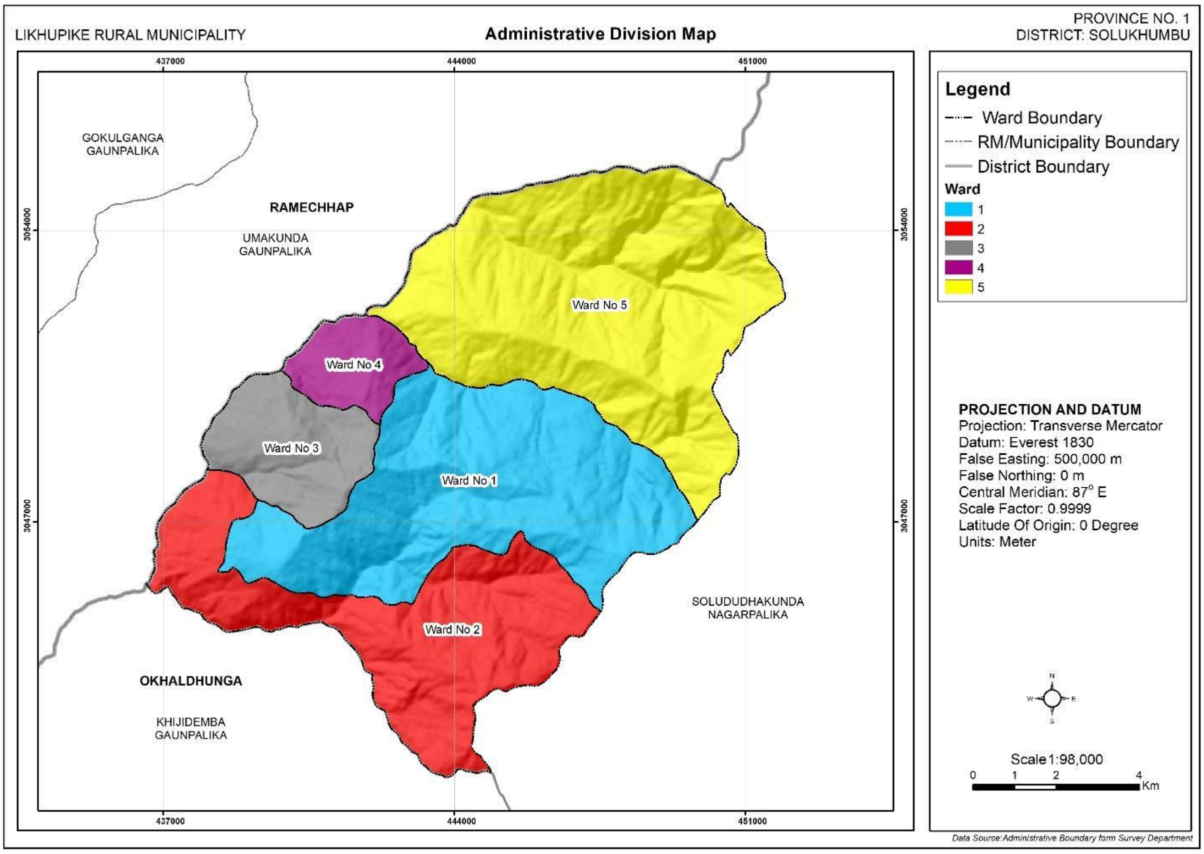

अवस्थिति तथा प्रशासनिक नक्सा

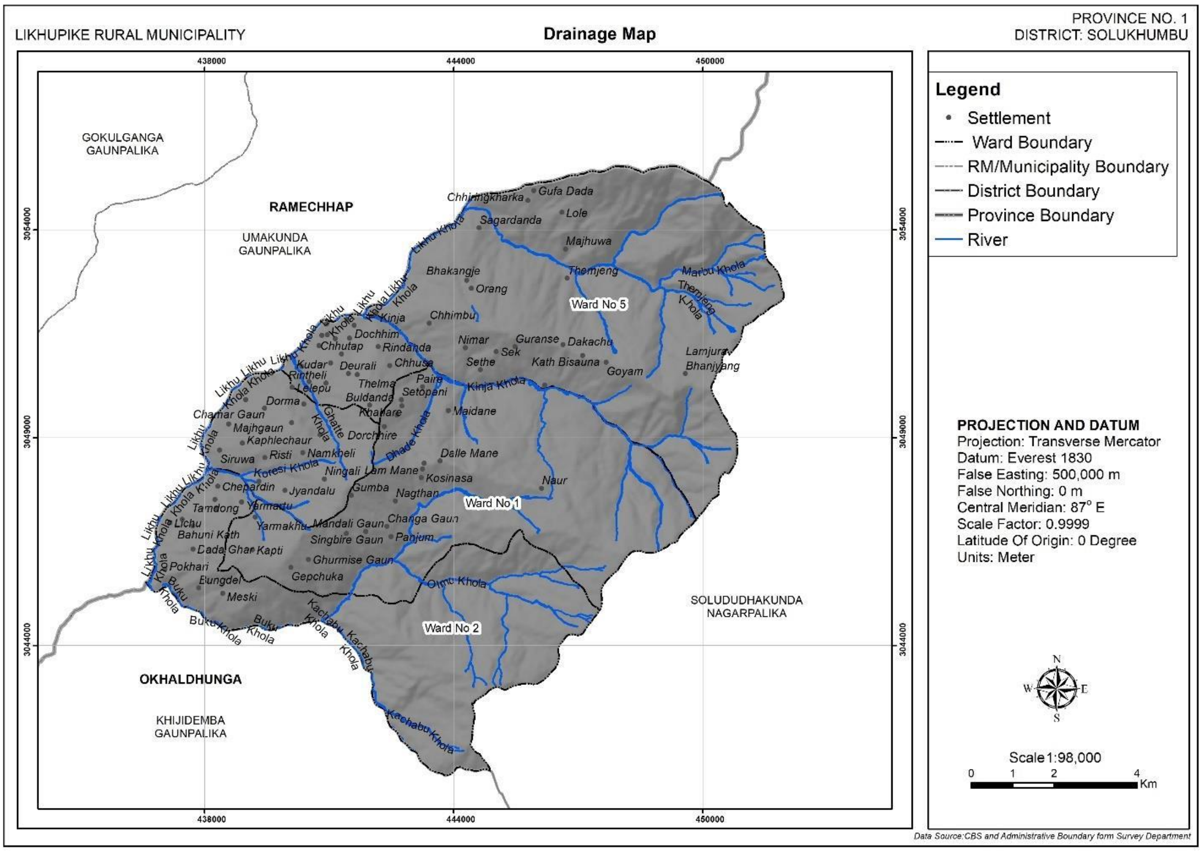

पालिकाको जलप्रवाह प्रणाली

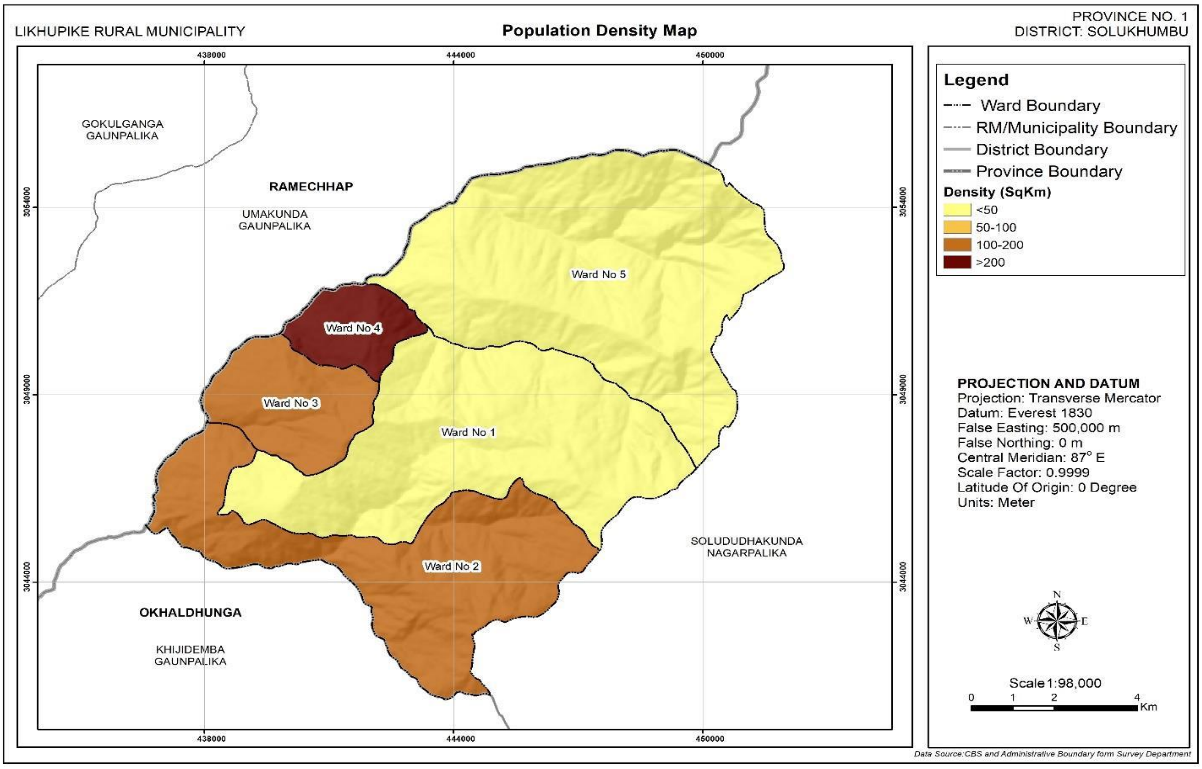

पालिकाको जनघनत्व

लिखु पिके गाउँपालिका

U/N

आज मिति २०८०।१२।०२ मा "लिखुपिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना" तयार गर्ने कार्यको लागि आवश्यक जानकारी (विगतको विपद्का घटनाहरू, क्षति विवरण, जोखिमयुक्त स्थानहरू, बस्तीहरू) यसै गाउँपालिकाको वडा नं. १ मा वडा अध्यक्ष श्री मिङमार गेल्जे शेर्पा ज्यूको अध्यक्षतामा निम्न उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम गरि आवश्यक जानकारी गराइयो।

अध्यक्षता :

श्री मिङमार गेल्जे शेर्पा वडा अध्यक्ष (वडा नं. १)

विशिष्ट उपस्थिति

श्री छेवाङ ल्हाक्पा शेर्पा (गा.पा. उपाध्यक्ष)

श्री नवराज बस्नेत उद्यम विकास सहजकर्ता

अन्य उपस्थिति :

सोनमाया श्रेष्ठ वडा सदस्य (वडा नं. १)

बाल कुमारी वि.क. वडा सदस्य (वडा नं. १)

पेम्बा शेर्पा वडा सदस्य (वडा नं. १)

डिमा शेर्पा वडा सदस्य (वडा नं. १)

दावा गेल्जे शेर्पा

डिकी शेर्पा

पासाङ शेर्पा

पेम्बा शेर्पा Pemba

साङ्गे शेर्पा

फुर्वा नम्गेल शेर्पा

छिमी शेर्पा

Chyamu

हिरामाया वि.क.

निमा फुटी शेर्पा

धौली

सोनाम शेर्पा

पासाङ खत्री

आङ डेन्डी शेर्पा

गुरुङ शेर्पा

अर्जुन कु. बस्नेत (वडा सचिव)

यस वडामा प्रमुख विपद् बाढी । पहिरो रहेको छ।
दोस्रोमा आगलागि रहेको छ।

विगतका घटनाहरु निम्न अनुसार रहेको छ।

बाढी । पहिरो :

- २०५३ सालमा १ बार (कात्तीबार) मुल भएर वडा नं ३ मा पहिरो गएको। हाल प्रत्येक वर्ष क्षति गर्ने गरेको। DPR भएर प्रदेशबाट ९५ लाख वजेट आएको। काम हुन बाँकि

- वडा कार्यालय नेरको कात्तीबस्तीमा भल पसेर बस्ती क्षति सहित जोखिममा रहेको। भल कटाउदा वस्तु भाँमा असर पर्ने गरेको कारण उचित समाधान हुन नसकेको।

- २०६० सालमा कुश्राङ शेर्पाको घर नेर पहिरो गएर क्षति गरेको। ४०-४५ जनाले कुँडगा माटो हटाएर क्षति कम गरेको।

- वडा नं. १ को सोप वस्ती, परमार्फु पहिरो को जोखिम मा रहेको।

- बाटोको नाली नबनाएको कारण बाटोको भलले वस्ती जोखिममा रहेको।

महामारी :

कोभिड - १९ ले २५० जना बिरामी भएको ।
यस वडामा मानविय क्षति नभएको
तर यहाँको ४ जना व्यक्तिहरु काठमाडौंमा मानविय क्षति भएको ।

हावाहुरी :

प्रत्येक वर्ष हावाहुरी हुने गरेको । मकै र गहुँमा असर गर्ने गरेको । आलुलाई पनि असर गर्ने गरेको ।

भुकम्प :

2072 सालमा भुकम्प आएको ।
१६२ घरधुरी रहेको ।
- ३ घर आंशिक क्षति गरेको ।
- २ घरले गुनासो गरेको । ५ हजार खर्च भएको तर पनि राहत नभएको ।

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व :-

- दुम्सी, भालु, मृग, बाँदरले खेती क्षति गर्ने गरेको
- बाँदरले गर्दा खेती पाती गर्न छोडेको ।

- आगलागी / डढेलो :-

प्रत्येक वर्ष जोखिम रहेको
कार्पती सा.व. मा 2080/११/१६-१८ आगलागी भएको । बस्तीमा मानविय क्षति हुन बाट बचाएको ।

२०५३ सालमा वडा नं. २ मा आगो लागेर वडा नं. ५ मा समेत ठूलो क्षति गरेको। वनमा आगलागी भएर ठूलो क्षति गरेको।

सुख्खा / खडेरी :-

बेला बेला पानी नपर्ने, पानीको स्रोत अभावले गर्दा सुख्खा / खडेरी हुने गरेको। बेमौसमी अन्नबाली उत्पादन गर्न सिंचाई सेवा हुन नसकेको।

असिना पानी :-

माघ / फाल्गुनमा पानी नपरेको कारण चैत वैशाख जेठमा ठूलो असिना पानी आउने गरेको। आलु, गहुँ, जौ क्षति गर्ने गरेको।
मकै

चट्याङ

२०७५ सालमा चट्याङ परेर घर क्षति भएको। विद्युत व्यवस्थित नभएको कारण चट्याङ पर्ने गरेको। २०६९ सालमा चट्याङले गर्दा गाई गोरु ३ गोठालाई असर गरेको।

सडक दुर्घटना :

हाल सम्म नभएको।

कृषिबालीमा लाग्ने रोग :-

आलुमा डढुवा, गहुँमा कालो पोके, मकैमा पहेंलो हुने गरेको।

पशुपालनको लागि रोग :

२०६९ मा लम्पी स्किन ले असर गरेको ।

-

अतिवृष्टि तथा सडक कटान :

- खोल्सोको वरीपरी नाली नभएको कारण } प्रत्येक
- ठूलो पानी परेको कारण भत्किने गर्दा } वर्ष
- भल व्यवस्थित गर्न २ वटा बस्तीले गर्दा नमिलेको । १ २ २ को वडाको काप्टी, माझे, पहरामार्फ.

हिमपात :

प्रभाव – सामान्य हिमपात असर रहेको हुँदैन । आलुलाई, गहुँलाई असर गर्ने गरेको ।

मानवीय सहायता स्थल : वडा कार्यालय
सा. स्वास्थ्य इकाई.

• सामुदायिक वन

- काप्ती सा. व.
- पिके ल्हस्याङ कर्मो सा. व.
- पिके झरना हुँदै डाँड पारिसम्म रहेको संरक्षित वन ।

वन्यजन्तु : भालु, मृग, दुम्सी, चितुवा, रेड पाण्डा, घोरल, स्यार, सर्प, स्याल.
: गाई, भैंसी, चौंरी, याक, बाख्रा, भेडा ।

वनमा पाइने : ठिङ्रे सल्ला, गोब्रे सल्ला, लालीगुराँस, धिमाल, सुनपाती, सल्ला, उतिस.

आज मिति २०८०।१२।३ गतेका दिन यस लिखुपीके गाउँपालिका वडा नं. ३ चौलाखर्क को वडा अध्यक्ष श्री ध्रुव बहादुर बस्नेतको अध्यक्षतामा यस वडाको "विपद् व्यवस्थापन योजना" तयार गर्नको लागि तपसिलमा उल्लेखित पदाधिकारीहरु बिच छलफल गरी यो योजना तयार गर्नकालागि आवश्यक सूचना / तथ्यांकहरु संकलन गरियो।

तपसिल

१. ध्रुव बहादुर बस्नेत – वडा अध्यक्ष
२. विष्णु कुमारी भुजेल – महिला सदस्य बिरनु
३. सावित्रा विंक – द.म. सदस्य
४. रङ्ग बहादुर खत्री – सदस्य
५. दिपक बस्नेत – सदस्य
६. राममिलन महतो – ३ नं वडा सचिव
७. शुभद्रा क्षेत्री – हिमगंगा मा.वि. शिक्षक
८. आङ छेन्डी शेर्पा –
९. नवराज/नारायण बस्नेत – १८
१०. रोशन बस्नेत –
११. टेक ब भुजेल
१२. छत्र बहादुर बस्नेत
१३, शुभद्रा कार्की
१४ पूजन कार्की
१५, संगीता बस्नेत संगीता
१६, साविना बस्नेत
१७ यसोदा बस्नेत
१८, पुडीमा शेर्पा

यस वडामा मुख्य विपद् : पहिरो
दोस्रोमा : चट्याङ
विगतका घटना र जोखिमयुक्त स्थान, बस्तीको विवरण

निम्न अनुसार रहेको छ।

पहिरो :-

- कोरेली मा प्रत्येक वर्ष पहिरो जाने गरेको। बाटो निर्माण गर्दा डोजर ... पहिरो लाग्छ
- नारखोली च्याङ्खुर्के मा पहिरो जाने गरेको र जोखिम मा रहेको। रकम नपुगेको
- कारणचौर हुँदै ~~...~~ भेरी नजिक जोन खोलामा आउने ठूलो भलले प्रत्येक वर्ष क्षति हुने गरेको।
- चौलाखेक टेक बहादुर थापाको घर नेर पहिरोको जोखिम
रिजिम

महामारी :-

कोभिड-१९ :- रोग २५ जनालाई लागेको।

हावाहुरी :

वडा नं १ को जस्तै
मकैलाई असर गर्ने गरेको।

भुकम्प :-

२२५ घर पुनर्निर्माण भएको।

मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व :

- बाँदर आतङ्क
मृग आतङ्क (काउली, बरखाटी,
स्यालले असार
- दुम्सी

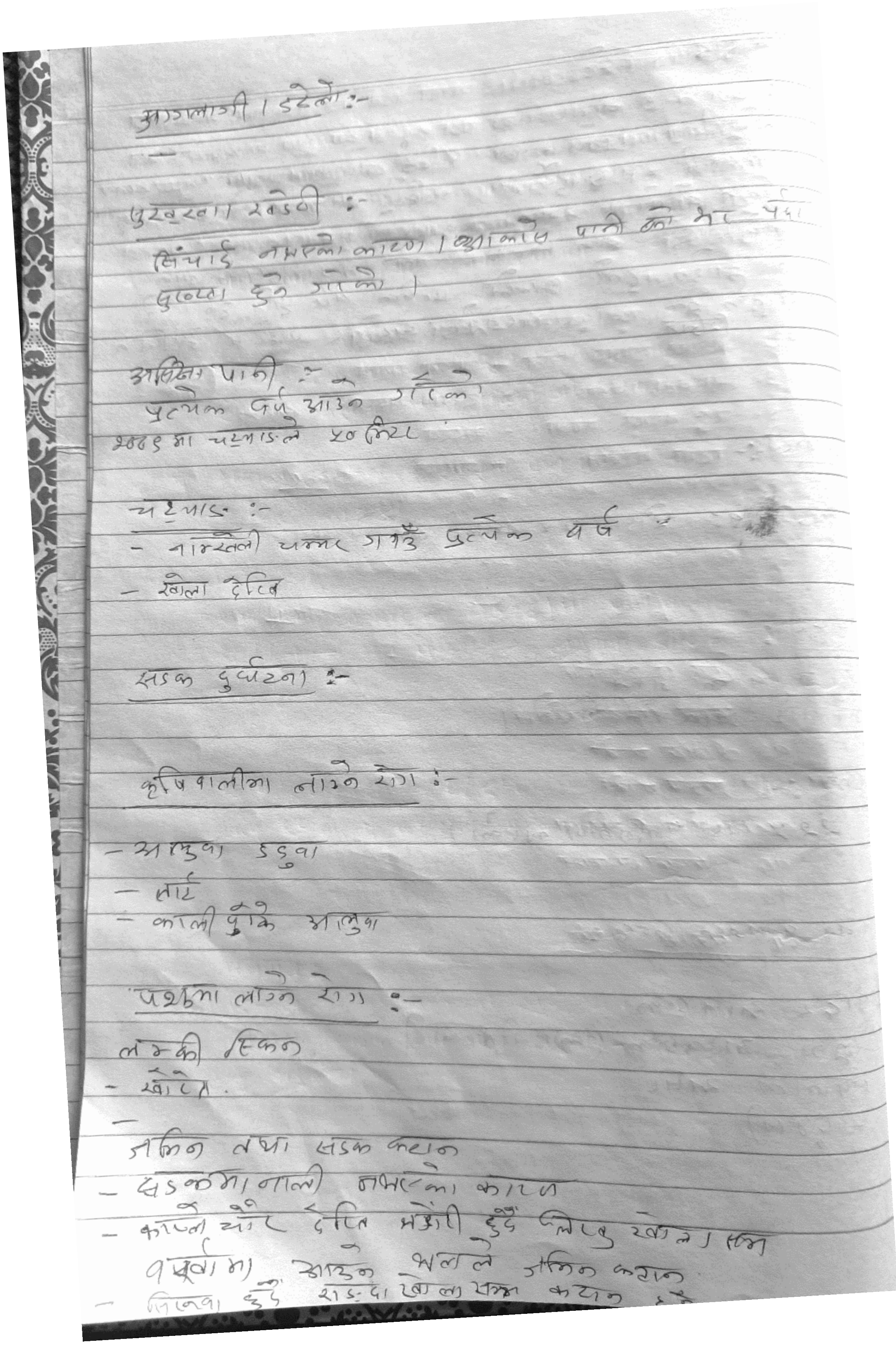

आगलागी / डढेलो :-

—

पुरखरवा / खडेरी :-

सिंचाई नभएको कारण / आकाशे पानी को भर पर्दा दुर्लभ हुने गएको ।

अविरल पानी :-

प्रत्येक वर्ष आउने गरेको

२०६९ मा चट्याङले ५० लिटर

चट्याङ :-

- नाम्सेली चमार गाउँ प्रत्येक वर्ष
- खोला देखि

सडक दुर्घटना :-

कृषि बालीमा लाग्ने रोग :-

- आलुमा डढुवा
- लाई
- काली पुँके आलुमा

पशुमा लाग्ने रोग :-

लम्की हिकन

- खोरेत.
-

जमिन तथा सडक कटान

- सडकमा नाली नभएको कारण
- कान्ला चौर देखि भर्खरै हुँदै लिखु खोला सम्म वर्खामा आउने भलले जमिन कटान
- लिखुवा हुँदै राङदा खोला सम्म कटान हुने

आज मिति २०८०।०३।०४ का दिन यस लिखु पिके गाउँपालिका वडा नं ५ सलास्थोमा यसै वडाका का.वा. वडा अध्यक्ष श्री पुकजित थामीको अध्यक्षतामा "लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन योजना" तयारीको लागि आवश्यक छलफल कार्यक्रम गरि विपद्‌को विगतका घटनाहरु, जोखिमयुक्त बस्ती, स्थानहरुको जानकारी निम्न उपस्थितिमा जानकारी उपलब्ध गराइयो।

अध्यक्षता :

श्री पुकजित थामी का.वा. वडा अध्यक्ष (वडा नं ५).

उपस्थिति :

श्री अनुप बस्नेत वडा सचिव (वडा नं ५)

श्री कुमार बस्नेत वडा सदस्य (वडा नं ५)

श्री पुकमाया तामाङ वडा सदस्य (वडा नं ५)

श्री पुसमाया वि.क. वडा सदस्य (वडा नं ५).

श्री अर्जुन प्रसाद आचार्य सब-इन्जिनियर (वडा प्राविधिक)

श्री सहदेव बस्नेत कृषि प्राविधिक

श्री पेम्बा शेर्पा वडा कर्मचारी

श्री काजी थामी स्थानीय, (वडा न्यायिक समिती, मेलमिलापकर्ता)

श्री पेम्बा तामाङ वडा कर्मचारी

श्री राम के. कार्की

श्री पासाङ लामा

श्री डिमी तामाङ

श्री Ming Sherpa

श्री Domi Sherpa

श्री रोशन कार्की

यस वडामा मुख्य विपद्‌को रुपमा :

विपद्को वर्गीकरण

पहिलो: बाढी पहिरो: पाताल बस्ती (साविक वडा नं १)
२०७८ सालमा ठाडो पावरले सडक खनेको हुनाले जोखिममा
रहेको। यसले ५ घर जोखिममा रहेको। लिखु A को ठाडो पावरले
पेनस्टक नजिकको खोलाको चुहिने भएकोले पाताल बस्ती
जोखिममा रहेको। यस क्षेत्रमा लगभग ३३ घर जोखिममा रहेको।

किताङ बजारलाई वडा नं. ४ र ५ को रेखामा भएको ~~खोटे~~
खोलामा बर्खामा आउने भेलले जोखिममा रहेको।

भकाञ्जे हे. पो. को आसपासमा पनि पहिरोको जोखिम रहेको
(साविक वडा नं. ४)

सगरडाँडा (साविक वडा नं. ३ र ६) मा पनि पहिरोको जोखिम
रहेको। ~~यहाँको~~ यस पहिरोले लगभग ३।४० घर जोखिममा
रहेको।

छिन्गु सेल्टो (साविक वडा ३) पहिरोको जोखिम रहेको। यहाँका
करिब ५ घरहरु पहिरोको जोखिममा रहेको अवस्था

महामारी:

कोभिड-१९ ले: जो जहाँ थियो सबै त्यही स्थानमा बसेको
१ जना मृत्यु (काठमाडौंमा मृत्यु भएको)- आङ. देवाङ. शेर्पा को
मृत्यु भएको।

२०६३ मा आएको आँखा पाक्ने रोगले आंशिक असर पारेको।

२०५० सालमा फैलिएको हैजाले असर गरेको जसमा ६ जनाको मृत्यु समेत भएको।

आगो लागी / डढेलो :-

साविक को ६ (जटे), साबिक ८ (छिन्तु), साबिक ३ (डाक्चु) साविक १, २ (छिनखर्क) मा आगलागि हुने गरेको। प्रत्येक वर्ष जोखिम

२०६६ सालमा ठूलो आगलागी साबिक ६ को सेरेमा। ५ घर जलेको। धनको धेरै क्षति।

- २०६९ मा आगलागी भएको सेरेमा

भूकम्प :

२०७२ भदै १२ मा आएको भूकम्पले घरहरुका घना बिगारेको

२०७२ :
- २३८ घरले ३ लाख राहत लिएर घर बनाएको।

चट्याङ :-

- प्रत्येक वर्ष आउने गरेको
- २०६३ सालमा १ जना २०६८ मा १ जना चट्याङको कारणले मृत्यु भएको। २०६२ मा चट्याङले ६ वटा खच्चड मारेको।

आसिना:

हावाहुरी: असारमा हावाहुरीले मकै खेतीलाई लडाउने गर्छ।

मानव वन्यजन्तु बिच द्वन्द्व:

बाँदर, दुम्सी, भालु, मृग, चराले खेतीबालीलाई प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपमा पुरै वडा भरी नै असर गर्ने गर्छ। लगभग ५-७ सय बाँदरहरु रहेका। वर्षभरी नै आतंक गर्ने गर्छ। दुम्सीको काँडा सुरक्षाका लागि विभिन्न स्थान, स्थलहरुमा राख्ने गर्छन्

पशुमा लाग्ने रोगहरु

लम्पी स्कीन — कुल जनावर संख्याको ६०% लाई असर गर्छ
राहत नभएको

कृषिमा लाग्ने रोग: तुषारो, आलुमा रातो कमिला, खुम्रे किरा, पिडालुमा गमीरा लाग्ने गरेको, फौजी कीराले आलुबाली नाश गर्छ, सलह कीराले मकै बालीलाई असर गरेको।

काउसे किराले: बाली नालीलाई असर गर्ने, घाँसलाई असर, काउसे लागेको घाँस पशुले खाएमा मर्ने पशु वस्तु मर्ने, खाना, पानीमा रहेका विषालु हुने काउसे किरा लाग्दा पुर्जी रोग लाग्ने गर्छ। हाल जंगल तथा बालीहरुमा अधिक रूपले फैलिएको।

फोहर मैला व्यवस्थापन ः
काँचको बोतलहरु कवाडीले लाने गरेको, प्लाष्टिक बोतलहरु जलाउने गरेको

सामुदायिक वन
(१) — भकाञ्जे सामुदायिक वन —
(२) — १६२५० रुकुंको साविक वडा नं. १२ हाल वडा नं. मा १वटा सामुदायिक वन रहेको (सुरकै विरकै खोलाको)

- प्रत्येक टोलहरुमा आमा समूहहरु गठन गरिएको
- युवाक्लब १ वटा भकाञ्जेमा रहेको। (भकाञ्जे युवा क्लब, शेर्पा युवा क्लब)
शिव पार्वती सामुदायिक संस्था' ले भोली आउने विपद्लाई सहयोग गर्ने कोष स्थापना गर्ने शुरुवात गरेको।

वडो मार्ग जलविद्युत योजना मार्फत विस्तार गरिएको पोलहरुमा तारको अवस्था कम उचाईमा रहेको। फलामे पोलको व्यवस्था नभई काठको पोलहरु भएको हुनाले पोलहरु जीर्ण अवस्थामा रहेको।

खडेरी/असुरक्षा मौसमका कारण बाली नालीमा क्षति बढी भएको।

* लामजुरा क्षेत्रमा १६३६ वर्षातको समयमा बढी हुस्सु लाग्ने क्षेत्र भएकोले प्रायः दुर्घटना बढी हुने गरेको। २०६३ सालमा प्लेन दुर्घटना र २०८० सालमा हेलिकप्टर दुर्घटना भएकोले मानवीय क्षति भएको।
* लामजुरा क्षेत्रमा जुङमबेसी केन्द्र विद्युत रुपमा रहेको।

आज मिति २०८०।०४।०५ गतेका दिन यस लिखु पिके गाउँपालिका वडा नं ४ को कार्यालयमा यस वडा का वडा अध्यक्ष श्री हिक्मत बहादुर बस्नेतज्युको अध्यक्षतामा "लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना" तयारीको सिलसिलामा निम्न उपस्थितिमा निम्न विषयवस्तुमा छलफल गरियो ।

अध्यक्षता:

श्री हिक्मत बहादुर बस्नेत (वडा अध्यक्ष, वडा नं ४) [signature]

विशिष्ट अतिथी

श्री मीना कार्की बस्नेत गाउँपालिका अध्यक्ष

श्री ङ.वाङ. ल्हाक्पा शेर्पा गाउँपालिका उपाध्यक्ष

श्री काजीमान राई प्र.प्र.अ., लिखुपिके गा.पा.

श्री मिङमार गेल्जे शेर्पा वडा अध्यक्ष, वडा नं १.

श्री बिष्णु खड्का पत्रकार [signature]

श्री प्रेम बहादुर बस्नेत वडा सदस्य लिखुपिके -४ [signature]

श्री राम बहादुर बस्नेत [signature]

" गीता विक्रम कार्की - ४नं. वडा कार्यालय प्राविधिक [signature]

" चुल ब० " [signature]

" मान बहादुर भुजेल । कार्यपालिका सदस्य [signature]

" [illegible] खड्का [signature]

बिष्णु बं० खत्री [signature]

राजन [illegible] बस्नेत [signature]

पुष्प बहादुर कार्की [signature]

[illegible] बहादुर बस्नेत [signature]

ईश्वर बहादुर भण्डारी [signature]

निराज बस्नेत [signature]

धिराज बस्नेत [signature]

विष्णु कुमारी खड्का [signature]

कविता कार्की [signature]

तिल कुमारी खड्का [signature]

लाला भुजेल [signature]

फुल बहादुर बस्नेत

धन माया बस्नेत — धन

विर माया बस्नेत — बिरमाया

प्र.स.नि. मोहन प्र. अधिकारी – प्रःधा. किञ्जा।

दिलिप कुमार खड्का वडा सचिव

यस वडामा मुख्य विपद्को रूपमा

दोस्रो विपद्को रूपमा।

यस वडामा विगतमा घटेका, जोखिमयुक्त स्थानहरू

क्षेत्रहरू निम्न अनुसार रहेको छन : गते १

आगोलागी वार २०६६ सालको १ ~~कसैमा~~ अनुमान ८ घर जलेको, वडाले ५० हजार

सहयोग गरिएको।

फौतीको पहिरो नियन्त्रण गर्न लगभग १करोड लाग्ने अनुमान

प्राविधिकहरूले गरेको।

जोखिम स्थानहरू

ताकिङ

लेप्चु:

ठुँडा

नामजाङ – तल्लाभाग खोलाले कटान गर्ने संभावना

मोहन अधिकारी :– (१८ महिनाको अवधि भएको)

आगोलागी, बाढी पहिरोको त्यति प्रकोप नभएको

प्रकोपको सम्बन्धमा जनचेतना मूलक कार्यक्रम प्रभावकारी

रूपमा भएको महसुस गरिएको।

विपद् व्यवस्थापनको लागि सामग्रीहरूको अभाव रहेको

लम्पी स्कीन रोगले लगभग ३५/३६ पशु मृत्यु भएको – पशु स्वास्थ्य

अधिकृत

बाढी पहिरो :- ~~लिखु~~ रिनुडाँडा क्षेत्रमा, तादिङ, कोती क्षेत्र कोतीमा २०७८ भाद्र ६ गते ४ वटा पशु क्षति भएको,

महामारी:

काउसो : काउसोको प्रकोप बढी भएको, जसले गर्दा धेरै मान्छे, कृषि, पशुपन्छीमा पनि असर परेको।

कोभिड -१९- बिरामी १०० भन्दा बढी बिरामी भएको तर हल्लाले पनि भएर बिरामी भएको अनुमान गरिएको।

हावाहुरी : अलैंचि~~लाई~~, मकै, गहुँ बालीलाई बढी असर गरिएको।

भूकम्प : २०७२ सालको भुकम्पले १ जना काठमाण्डौंमा मृत्यु भएको २३६ घर पुनर्निर्माण गरेको।

वन्यजन्तु र मानव बिच द्वन्द :

* बाँदर, दुम्सीले खाद्यबाली तथा नगदेबालीलाई असर पारेको।
* कृषि कार्यमा क्रमश: घट्दो अवस्थामा भएको,
* शिकार गर्ने प्रचलन न्युनिकरण भएको।
* च्यौरी खर्कको ७ घरको बास उठेको, कृषि कार्य गर्न नसकिएकोले
*

खुरखवा खडेरी : पानीको मुहान सुकेको, जलवायु परिवर्तनका कारणले सुख्खा भएको, हिमालमा हिउँ पर्ने क्रम न्युन भएको, २०७२ सालको भुकम्पले जमीनलाई कमजोर पारेको।

हिउँ/असिना : हिउँ पर्ने क्रम न्युन भएको

चट्याङ : चट्याङको कारणले १ जना ~~मृत्यु~~ भएको (२०७८–७९ तिर)
१जना घाइते भएको,

सडक दुर्घटना : हाल नभएको

~~डुबान : हिलसुले~~
किजा खोला : नाम्जाङ मा खोलाले कटान गरेको,

बस्ती विस्थापन : ~~१२, १३~~ ६, ८ घर बस्ती विस्थापन भएको

मानवीय सहायता स्थल : सामुदायिक भवन रहेको कुवडोघर
डुडाना, पक्कीघर निर्माण हुँदै गरेको

सरोकारवाला निकाय : प्रहरी चौकी किजा, मोहन प्र. अधिकारी अ.प.ई.
:

आज मिति २०८०।१२।०६ का दिन यस लिखुपिके गाउँपालिका वडा नं. २ मा वडा अध्यक्ष श्री मणीराज बल्नेत ज्यू अध्यक्षतामा "लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन योजना" तयारीको सिलसिलामा आवश्यक जानकारी लिनको लागि छलफल कार्यक्रम निम्न उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।

उपस्थिति

श्री मणीराज बल्नेत	वडा अध्यक्ष, वडा नं. २	[signature]
श्री इन्द्र बहादुर बल्नेत	वडा सदस्य, वडा नं. २	[signature]
श्री बुद्धिमान ~~[illegible]~~ तामाङ	वडा सदस्य, वडा नं. २	
श्री शोभादेवी लालिछोके	वडा सदस्य, वडा नं. २	शोभा
श्री चित्रमाया बराइली	वडा सदस्य, वडा नं. २	
श्री कमला देवी कंडेल	वडा सचिव, वडा नं. २	[signature]
श्री कुल बहादुर कार्की	स्थानीय, च्यण्डीथान	[signature]
श्री धर्मराज बल्नेत	स्थानीय, डाँडाघर वडा नं. २	[signature]
श्री इन्द्र बहादुर खड्का, स्थानीय, धाउखानी		[signature]
श्री पर्शुराम बल्नेत अ.हे.व.		[signature]
श्री केसर बहादुर सुनुवार स्थानीय व्यक्ति		[signature]
श्री नरदेवी बल्नेत, स्थानीय		नरदेवी
~~श्री~~ ~~प्रकाश बल्नेत~~		[signature]

यस वडामा मुख्य विपद : पहिरो

दोस्रो मुख्य विपद :

यस वडामा रहेका विगतका विपद्का घटनाहरू निम्न अनुसार रहेको देखिन्छ।

पहिरो/बाढी

- वडा नं. २ को सिमाना कोरलीमा प्रत्येक वर्ष पहिरो जाने गरेको। वर्षातको समयमा भल, बाढीले गर्दा।
- धाउखानी क्षेत्रमा रहेको ५ घर पहिरोको जोखिममा रहेको। (इन्द्र बहादुर खड्का, बेद बहादुर, मोहन, प्रेम, दुर्गा खड्काको घर जोखिममा। जग्गा भिरालो छ। भूल, बाढीले गर्दा भिर जोखिममा, खोला जोखिममा रहेको

~~चट्याङ~~ : चट्याङको कारणले १ जना ~~मृत्यु~~ मृत्यु भएको (२०६[illegible]–७२ तिर) १जना घाइते भएको,

सडक दुर्घटना : हाल नभएको

~~डुबान : होस्पुले~~

किंजा खोला : नाम्जाङमा खोलाले कटान गरेको,

बस्ती विस्थापन : ~~१२,१३~~ ६, ८ घर बस्ती विस्थापन भएको

मानवीय सहायता स्थल : सामुदायिक भवन रहेको कुवडोघा डुडांगा, पक्डीघा निर्माण हुँदै गरेको

सरोकारवाला निकाय : प्रहरी चौकी किंजा, मोहन प्र. अधिकारी अ.प्र.इ.

:

लिखु पिके गाउँपालिका
१ नं. वडा कार्यालय

साफे, सोलुखुम्बु
कोशी प्रदेश, नेपाल

प.सं.:- २०८०/०८१
च.नं.:- २००

मिति:२०८०/१२/०२

श्री लिखु पिके गाउँपालिका,

चौलाखर्क, सोलुखुम्बु

कोशी प्रदेश, नेपाल

बिषयः छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको सम्बन्धमा

उपरोक्त सम्बन्धमा यस लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माणको लागि परामर्शदाता संस्था इन्टेन्सिभ स्टडी एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा. लि, अनामनगर, काठमाडौंको तर्फबाट आएका विज्ञ, गाउँपालिका उपाध्यक्ष, पालिका कर्मचारी, जनप्रतिनिधि, स्थानीय बुद्दिजिवी लगायतको उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको जानकारी गराउन चाहन्छु । साथै यस छलफल कार्यक्रममा गरिएको माइन्युट यसै पत्रसाथ समावेश गरेको जानकारी गराउँदछु ।

वडा अध्यक्ष

मिङ्मार ग्याल्जे शेर्पा

Email:-likhupikewodano1@gmail.com Phone No:-9844372583

लिखु पिके गाउँपालिका
२ नं.वडा कार्यालय
गोलि, सोलुखुम्बु
कोशी प्रदेश, नेपाल

प.सं.:- ०८०\०८१
च.नं.: २६२

मितिः- २०८०/१२/०६

Likhu Pike Rural Municipality
2 No Ward Office
Goli, Solukhumbu
Koshi Province, Nepal

श्री लिखुपिके गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
चौलाखर्क सोलुखुम्बु ।

विषयः फिल्ड निरिक्षण सहित छलफल कार्यक्रम गरिएको बारे ।

उपरोक्त सम्बन्धमा यस गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माणको लागि आवश्यक छलफल कार्यक्रम यसै वडा कार्यालयमा सम्पन्न गरि फिल्ड निरिक्षण समेत गरिएको जानकारीको लागि अनुरोध छ । साथै उक्त छलफल कार्यक्रमको माइन्यूट समेत यसै पत्रसाथ समावेश गरेको कुरा अवगत गराउन चाहन्छौं ।

मणी राज बस्नेत
वडा अध्यक्ष

Mani Raj Basnet
Ward Chairman

लिखु पिके गाउँपालिका
Likhu Pike Ruralmunicipality
३ नं. वडा कार्यालय
Office of ward No. 3
चौलाखर्क, सोलुखुम्बु
Chaulakharka, Solukhumbu

कोशी प्रदेश, नेपाल
Province Koshi, Nepal

प.स. : ०८०/८१
च.न. ४६५

मिति :- २०८०/१२/०३
Date:

श्री लिखु पिके गाउँपालिकाको कार्यालय
चौलाखर्क, सोलुखुम्बु
कोशी प्रदेश, नेपाल

विषय : विपद् व्यवस्थापन योजना छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा यस लिखु पिके गा.पा.को विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माणको लागि परामर्शदाता संस्था अजान्ता सोलुसन्स प्रा.लि., विजुलीबजार, काठमाण्डौंको तर्फबाट आएको विज्ञ, ३ नं. वडा अध्यक्ष, जनप्रतिनिधि, वडा सचिव, स्थानिय बुद्धिजीवि लगायताको उपस्थितमा छलफल कार्यक्रममा सम्पन्न गरिएको जानकारी साथ अनुरोध छ । साथै उक्त छलफल कार्यक्रममा गरिएको उपस्थित माइन्यूट यसै पत्रसाथ समावेश गरिएको व्यहोरा जानकारी गरिन्छ ।

....
ध्रुब बहादुर बस्नेत
वडा अध्यक्ष

ध्रुब बहादुर बस्नेत
वडा अध्यक्ष

लिखु पिके गाउँपालिका
Likhupike Rural Municipality

४ नं. वडा कार्यालय
Office of 4 No. Ward

कोशी प्रदेश, नेपाल
Koshi Province, Nepal

प. सं.(Ref. No.) : २०८०/०८१
च. नं. (Disp. No.) २०५

मितिः २०८०/१२/०५

श्री लिखु पिके गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
चौलाखर्क,सोलुखुम्बु, कोशी प्रदेश नेपाल ।

विषयः विपद् व्यवस्थापन योजना छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा यस लिखु पिके गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माणको लागि परामर्शदाता संस्था **अजान्ता सोलुसन्स प्रा.लि.**, विजुलीबजार, काठमाडौंको तर्फबाट आएको विज्ञ, ४ नं. वडा अध्यक्ष, जनप्रतिनिधि, वडा सचिव, स्थानीय बुद्धिजिवि लगायतको उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको व्यहोरा जानकारी साथ अनुरोध गरिन्छ । साथै उक्त छलफल कार्यक्रममा गरिएको उपस्थिति माइन्युट यसै पत्रसाथ समावेश गरिएको छ ।

....

हिक्मत बहादुर बस्नेत
वडा अध्यक्ष

लिखु पिके गाउँपालिका

५ नं. वडा कार्यालय

भकान्जे, सोलुखुम्बु

कोशी प्रदेश, नेपाल

प.सं.:- २०८०/०८१

च.नं.:- २४६

मिति:२०८०/१२/०४

श्री लिखु पिके गाउँपालिका,
चौंलाखर्क, सोलुखुम्बु
कोशी प्रदेश, नेपाल

<u>बिषयः छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको सम्बन्धमा</u>

उपरोक्त सम्बन्धमा यस लिखु पिके गाउँपालिकाको वातावरण व्यवस्थापन योजना निर्माणको लागि परामर्शदाता संस्था अजान्ता सोलुसन्स प्रा. लि., बिजुलीबजार, काठमाडौंको तर्फबाट आएका विज्ञ, का.बा.वडा अध्यक्ष, वडा सचिव, कर्मचारी, जनप्रतिनिधि, स्थानीय बुद्दिजिवी लगायतको उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको जानकारी गराउन चाहन्छु ।साथै उक्त छलफल कार्यक्रममा गरिएको माइन्यूट यसै पत्रसाथ समावेश गरेको जानकारी गराउँदछु ।

सुकजित
सुकजित थामी
का.बा.वडा अध्यक्ष

Email:-wardno5999@gmail.com Phone No:-9861604236